

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ

ВНЕСЕННЯ ЗМІН В ГЕНЕРАЛЬНИЙ ПЛАН

М. СИНЕЛЬНИКОВЕ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Замовник:	Виконавчий комітет Синельниківської міської ради
Договір:	№ 38 від 23.06.2025 року

Директор

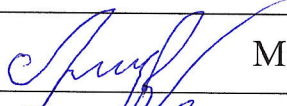
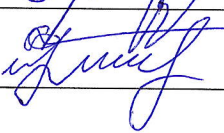
ТОВ «КОМПАНІЯ ГЕОНІКС»

Надія ПІДЛІСНА

КИЇВ - 2025

АВТОРСЬКИЙ КОЛЕКТИВ

Головний архітектор проекту	 М.А. Ларіонова
Архітектор	 І.О. Друзенко

ЗМІСТ

ВСТУП	6
1. МЕТОДОЛОГІЯ СЕО	7
1.1. Нормативно-правова база проведення СЕО в Україні	7
1.2. Забезпечення громадського обговорення і консультацій під час визначення обсягу СЕО	7
2. ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЙОГО ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ	9
2.1. Зміст та основні цілі генерального плану	9
2.2. Зв'язок з іншими документами державного планування	9
3. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗНІ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО	12
3.1. Стан атмосферного повітря	12
3.2. Зміна клімату	22
3.3. Водні ресурси та їх використання	23
3.4. Земельні ресурси та ґрунти	26
3.5. Надра	27
3.6. Стан здоров'я населення	27
3.7. Фізичні та санітарно-епідемічні фактори впливу на довкілля	31
3.8. Біорізноманіття, природоохоронні території та об'єкти	32
3.9. Матеріальні активи, включаючи історико-культурну спадщину	37
3.10. Управління відходами	39
3.11. SWOT-аналіз екологічної ситуації території	42
4. ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)	45
5. ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)	50
6. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОГО ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ	54
7. ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (1, 3-5 ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ – 50-100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ	66

8. ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ.....	73
9. ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ (НЕДОСТАТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ТАКОЇ ОЦІНКИ).....	76
10. ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ.....	79
11. ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ (ЗА НАЯВНОСТІ)	83
12. РЕЗЮМЕ	84
ДОДАТКИ.....	87
1. Довідка про консультації (до заяви про визначення обсягу СЕО)	88
2. Лист Головного управління Держпродспоживслужби в Дніпропетровській області №Вих-4.2/11651 від 09.07.2025.....	91
3. Довідка щодо стану водоохоронних зон та прибережних захисних смуг	92

ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ

ДДП – документ державного планування

ДСП 173-96 – Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів від 19 червня 1996 р. № 173

КОС – каналізаційні очисні споруди

СЗЗ – санітарно-захисна зона

СЕО – стратегічна екологічна оцінка

ПГ – парниковий газ

ТПВ – тверді побутові відходи

AQI – air quality index (індекс якості повітря)

ВСТУП

На сучасному етапі розвитку суспільства все більшого значення у міжнародній, національній і регіональній політиці набуває концепція збалансованого (сталого) розвитку, спрямована на інтеграцію економічної, соціальної та екологічної складових розвитку. Поява цієї концепції пов'язана з необхідністю розв'язання екологічних проблем і врахування екологічних питань в процесах планування та прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку країн, регіонів і населених пунктів.

Стратегічна екологічна оцінка дає можливість зосередитися на всебічному аналізі можливого впливу планованої діяльності на довкілля та використовувати результати цього аналізу для запобігання або пом'якшення екологічних наслідків у процесі стратегічного планування.

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проєкту містобудівної документації «Внесення змін в генеральний план міста Синельникове Дніпропетровської області» виконано відповідно до Законів України «Про стратегічну екологічну оцінку», «Про регулювання містобудівної діяльності», Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування, затверджених наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 року №296, Методичних рекомендацій щодо здійснення стратегічної екологічної оцінки містобудівної документації, затверджених наказом Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 18.10.2023 року № 705, «Рекомендацій щодо включення кліматичних питань до документів державного планування», наданих Міністерством енергетики та захисту довкілля України від 03.03.2020 року №26/1.4-11.3-5650 та інших нормативно-правових актів.

Метою стратегічної екологічної оцінки є сприяння сталому розвитку шляхом забезпечення охорони довкілля, безпеки життєдіяльності населення та охорони його здоров'я, інтегрування екологічних вимог під час розроблення документів державного планування.

1. МЕТОДОЛОГІЯ СЕО

1.1. Нормативно-правова база проведення СЕО в Україні

Основними міжнародними правовими документами щодо СЕО є Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція Еспо), ратифікований Верховною Радою України (№562-VIII від 01.07.2015 року), та Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС.

Основи екологічної політики України визначені Законом України «Про основні засади (Стратегію) державної екологічної політики на період до 2030 року» (ухвалено Верховною Радою України 28 лютого 2019 року). У даному законі СЕО згадується в основних принципах національної екологічної політики, інструментах реалізації національної екологічної політики та показниках ефективності Стратегії. Зокрема, одним із показників цілі 4 Стратегії є «Запровадження управління екологічним ризиком на основі його моделювання в режимі реального часу із залученням новітніх інформаційних технологій з метою захисту природних екосистем, здоров'я та благополуччя населення», цілі 5 Стратегії – «Упровадження принципів належного екологічного врядування, підтримка постійного діалогу із заінтересованими сторонами щодо підготовки та прийняття стратегічних рішень».

У 2012 році Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України №659 від 17.12.2012 року затверджено «Базовий план адаптації екологічного законодавства України до законодавства Європейського Союзу (Базовий план апроксимації)». Зокрема, відповідно до цього плану потрібно привести нормативно-правову базу України у відповідність до вимог «Директиви 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів та програм на навколишнє середовище».

21 лютого 2017 року у Верховній Раді України було зареєстровано нову редакцію законопроекту «Про стратегічну екологічну оцінку» (реєстраційний №6106). Метою законопроекту є встановлення сфери застосування та порядку здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування на довкілля. Законопроект, що розроблений на виконання пункту 239 плану заходів з імплементації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, спрямований на імплементацію Директиви 2001/42/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 27 червня 2001 року про оцінку наслідків окремих планів та програм для довкілля.

Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» був ухвалений Верховною Радою України 20 березня 2018 року та підписаний Президентом України 10 квітня 2018 року. Даний Закон вступив у дію з 12 жовтня 2018 року.

Закон встановлює в Україні механізм стратегічної екологічної оцінки, який діє в країнах Європейського Союзу та передбачає, що документи державного планування, зокрема містобудівна документація, повинні проходити стратегічну екологічну оцінку з урахуванням необхідних імовірних ризиків планованої діяльності для довкілля.

1.2. Забезпечення громадського обговорення і консультацій під час визначення обсягу СЕО

В рамках проведення процедури СЕО проекту містобудівної документації «Внесення змін в генеральний план міста Синельникове Дніпропетровської області» було складено Заяву про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки.

Повідомлення про оприлюднення Заяви та власне Заяву про визначення обсягу СЕО оприлюднено на офіційному сайті Синельниківської міської ради:

<https://sinrada.gov.ua/> та внесено до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки. Реєстраційний номер справи в Єдиному реєстрі СЕО: № 15-07-15497-25.

Протягом громадського обговорення Заяви про визначення обсягу СЕО (10 днів з дня її оприлюднення) надійшли зауваження та пропозиції від департаменту екології та природних ресурсів Дніпропетровської ОДА (Вих.СЕО № 41/0/502-25 від 21.07.2025 р.). Детальний перелік питань наведено у довідці про консультації щодо Заяви про визначення обсягу СЕО (Додаток 1). Від департаменту охорони здоров'я Дніпропетровської ОДА та громадськості жодних зауважень чи пропозицій не надходило.

2. ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЙОГО ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

2.1. Зміст та основні цілі генерального плану

Генеральний план населеного пункту є одночасно містобудівною документацією на місцевому рівні та землевпорядною документацією, що визначає принципові вирішення розвитку, планування, забудови та іншого використання території населеного пункту.

Проект містобудівної документації «Внесення змін в генеральний план міста Синельникове Дніпропетровської області» розробляється у зв'язку з необхідністю вирішення поточних питань забудови міста, розміщенням територій багатоквартирної забудови, територій для розвитку малого та середнього бізнесу, нових підприємств, територій для розвитку транспортно-дорожньої мережі, рекреаційних територій, територій гаражів та паркінгів, що пов'язані зі змінами функціонального призначення окремих територій, змінами щодо планувальних обмежень з урахуванням державних, громадських та приватних інтересів та змінами нормативно-законодавчої бази (ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування і забудова територій», інших нормативних документів) згідно п.9 ст. 17 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» та коригування у зв'язку з наявними розробленими Детальними Планами Території.

Завданнями генерального плану населеного пункту є:

- визначення основних принципів і напрямків планувальної організації та функціонального призначення території;
- формування системи громадського обслуговування населення;
- організація вулично-дорожньої та транспортної мережі, інженерного обладнання, інженерної підготовки і благоустрою;
- організація цивільного захисту території та населення від небезпечних природних і техногенних процесів;
- визначення основних принципів охорони навколишнього природного середовища, охорони та збереження культурної спадщини та традиційного характеру середовища історичних населених пунктів;
- визначення послідовності реалізації рішень, у тому числі етапність освоєння території.

2.2. Зв'язок з іншими документами державного планування

Генеральний план розробляється у розвиток містобудівної документації вищого рівня, враховуючи положення документів національного, регіонального та місцевого рівнів. Під час розробки проекту містобудівної документації «Внесення змін в генеральний план міста Синельникове Дніпропетровської області» враховані:

Документи національного рівня:

- Указ Президента України № 722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року»;
- Закон України № 3059-III «Про Генеральну схему планування території України»;
- Постанова Кабінету Міністрів України № 695 «Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки»;
- Постанова Кабінету Міністрів України № 179 «Про затвердження Національної економічної стратегії на період до 2030 року»;
- Закон України № 2697-VIII «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року»;

- Розпорядження Кабінету Міністрів України від 21 квітня 2021 р. № 443-р «Про затвердження Національного плану дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 року»;
- Розпорядження Кабінету Міністрів України № 605-р «Про схвалення Енергетичної стратегії України на період до 2035 року «Безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність»;
- Розпорядження Кабінету Міністрів України № 820-р від 08.11.2017р. «Про схвалення Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року»;
- Розпорядження Кабінету Міністрів України № 1353-р від 27.12.2024 р. «Про затвердження Національного плану управління відходами до 2033 року та визнання такими, що втратили чинність, деяких актів»;
- Розпорядження Кабінету Міністрів України №1363-р від 20.10.2021 р. «Про схвалення Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату на період до 2030 року»;
- Розпорядження Кабінету Міністрів України № 483-р від 30.05.2024 р. «Про схвалення Стратегії формування та реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2035 року і затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2024-2026 роках».

Документи регіонального рівня:

- Схема планування території Дніпропетровської області, затверджена рішенням Дніпропетровської обласної ради від 23 березня 2012 року № 255-12/VI;
- Оновлена Стратегія розвитку Дніпропетровської області на період до 2027 року, затверджена рішенням Дніпропетровської обласної ради від 07 травня 2025 року № 502-25/VII;
- Дніпропетровська обласна комплексна програма (стратегія) екологічної безпеки та запобігання змінам клімату на 2016-2025 роки, затверджена рішенням Дніпропетровської обласної ради від 21.10.2015 р. № 680-34/VI;
- Схема формування екологічної мережі Дніпропетровської області, затверджена рішенням Дніпропетровської обласної ради від 24.03.2017 р. № 176-8/VII;
- Регіональний план управління відходами у Дніпропетровській області до 2030 року, схвалений Дніпропетровською обласною військовою адміністрацією від 28.07.2022 р. № 2595/0/526-22.

Документи місцевого рівня:

- «Генеральний план міста Синельникове Дніпропетровської області», розроблений ДП «Дніпропетровський державний проектний інститут житлового та цивільного будівництва «ДНПРОЦИВІЛЬПРОЕКТ» (м. Дніпро у 2008 році);
- Стратегія розвитку Синельниківської міської територіальної громади на період до 2027 року, затверджена рішенням міської ради від 05.12.2023 № 619-29/VIII;
- Програма охорони навколишнього природного середовища у місті Синельниковому на період 2021-2027 роки, затверджена рішенням виконавчого комітету Синельниківської міської ради від 23.09.2022 № 245/0/8-22;
- Програма охорони навколишнього природного середовища на території Синельниківської міської територіальної громади на період 2026-2030 роки, затверджена рішенням виконавчого комітету Синельниківської міської ради від 23.05.2025 р. № 211/0/8-25;
- Програма розвитку земельних відносин на території Синельниківської міської територіальної громади на 2026-2030 роки, погоджена рішенням виконавчого комітету Синельниківської міської ради від 23.05.2025 р. № 210/0/8-25;

- Міська Програма розвитку культури Синельниківської міської територіальної громади на 2026-2030 роки, затверджена рішенням виконавчого комітету Синельниківської міської ради від 23.05.2025 р. № 206/0/8-25.

Більш детальний рівень зв'язку програмних документів державного планування з проектом містобудівної документації відображені у розділі 6.

3. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗНІ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО

Стан довкілля обумовлюється впливом на нього усіх суб'єктів природокористування. Першочергова увага до охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки життєдіяльності населення – невід'ємна умова сталого розвитку.

Оскільки природні ресурси є основою життєдіяльності населення та економіки держави, саме тому їх збереження, відтворення та невиснажливе використання має здійснюватися як з боку держави, так і з боку громадськості.

В основу формування державної екологічної політики покладено принцип, згідно з яким екологічна безпека є складовою національної безпеки. Мета природоохоронної діяльності полягає у досягненні оптимального балансу між шкідливими для довкілля наслідками, що супроводжують розвиток суспільства, і можливостями природних ресурсів до самовідтворення.

При аналізі та оцінці поточного стану навколишнього середовища міста Синельникове були використані статистичні та офіційні дані обласних органів виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища та охорони здоров'я, а також місцевих органів виконавчої влади. У процесі роботи були проаналізовані доступні дані моніторингових спостережень, що здійснюються суб'єктами в рамках програм державного моніторингу навколишнього середовища.

3.1. Стан атмосферного повітря

Атмосферне повітря є одним з основних життєво важливих елементів навколишнього природного середовища. Критерієм розподілу атмосферного повітря як природного об'єкта є природний, непорушний зв'язок повітря з довкіллям.

Внаслідок розвитку промисловості простежується тенденція щодо збільшення обсягів викидів в атмосферу найрізноманітніших інгредієнтів забруднення - це тисячі хімічних сполук, важкі метали та оксиди, токсичні речовини та аерозолі. До проблем забруднення атмосферного повітря слід віднести також збільшення кількості автономних котелень, використання котлів на твердому паливі. Суттєвим джерелом забруднення виступає і автотранспорт. Викиди від автотранспорту особливо небезпечні для здоров'я людини, оскільки потрапляють у повітря в приземному шарі, в зоні дихання людини, особливо дітей. Основними викидами в атмосферу з транспортних засобів є: оксид азоту, оксид вуглецю, сірчистий газ, вуглеводень, бенз(а)пірен. На сьогодні спостерігається тенденція до збільшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від транспортних засобів, яка ймовірно продовжуватиметься, оскільки існує потенціал для подальшого зростання рівня автомобілізації.

Стационарні джерела викидів

Викиди шкідливих речовин в атмосферу на території Дніпропетровської області у 2023 році становили 385,1 тис. т, що на 56,2 тис. т більше, ніж у 2022 році¹.

У складі викинутих забруднюючих речовин оксиди вуглецю становлять 120,013 тис. т; діоксиди сірки – 71,740 тис. т; речовини у вигляді суспендованих твердих частинок – 34,161 тис. т; діоксиди азоту – 19,001 тис. т тощо.

¹ Екологічний паспорт Дніпропетровської області за 2023 рік

Таблиця 3.1.1.

Динаміка обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря за 2021-2023 роки

<i>Показники</i>	<i>2021 рік</i>	<i>2022 рік</i>	<i>2023 рік</i>
Загальна кількість (одиниць) дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря, виданих у поточному році суб'єкту господарювання, об'єкт якого належить до:	319	172	144
другої групи	89	45	23
третьої групи	230	127	121
Викиди забруднюючих речовин та парникових газів від стаціонарних джерел, тис. т	537,6*	328,9*	385,1*
Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел у розрахунку на км ² , т	16,8*	10,3*	12,1*
Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел у розрахунку на одну особу, кг	133,5	**	**

* Попередні статистичні дані. Інформація сформована на основі фактично поданих підприємствами звітів. Дані можуть бути уточнені.

**статистична інформація відсутня.

За даними Головного управління статистики у Дніпропетровській області (лист від 14.08.2025 № 10-13/2366-25) формування та поширення інформації щодо викидів забруднюючих речовин і парникових газів в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення у розрізі міст та викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від пересувних джерел забруднення планом державних статистичних спостережень не передбачені. Нижче в таблиці надано статистичну інформацію щодо викидів забруднюючих речовин, діоксиду вуглецю в атмосферне повітря від стаціонарних джерел викидів у Синельниківському районі Дніпропетровської області у 2024 році.

Таблиця 3.1.2.

Викиди забруднюючих речовин, діоксиду вуглецю в атмосферне повітря від стаціонарних джерел викидів у Синельниківському районі у 2024 році*

<i>Назва забруднюючої речовини</i>	<i>Обсяги викидів, т</i>
Усього	52900,4
у тому числі	
метан	50453,5
неметанові леткі органічні сполуки	22,2
оксид вуглецю	178,7
діоксид та інші сполуки сірки	740,8
з них	
діоксид сірки	732,2

<i>Назва забруднюючої речовини</i>	<i>Обсяги викидів, т</i>
сполуки азоту	86,5
з них	
діоксид азоту	28,4
речовини у вигляді твердих суспендованих частинок	1415,7
Крім того, діоксид вуглецю	52526,5

* Дані можуть бути уточнені.

Основу промисловості міста Синельникове складають підприємства сфери виробництва хімічних речовин і хімічної продукції, виробництва гумових і пластмасових виробів та харчової галузей. Нижче в таблиці наведено перелік суб'єктів господарювання, які розташовані на території міста Синельникове Дніпропетровської області, наданий Департаментом екології та природних ресурсів Дніпропетровської ОДА (лист від 16.07.2025 р. № 1-2840/0/261-25).

Таблиця 3.1.3.

Суб'єкти господарювання, які отримали дозволи на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами за останні 5 років.

<i>№ п/п</i>	<i>Найменування суб'єкта господарювання, який отримав дозвіл на викиди</i>	<i>Місцезнаходження об'єкта суб'єкта господарювання (промислового майданчика)</i>	<i>Група, до якої належить об'єкт суб'єкта господарювання</i>
1	ВСП «Дніпропетровське будівельно – монтажне експлуатаційне управління» (дільниці капітального ремонту ст.Синельникове)	52520, Дніпропетровська обл., м. Синельникове, вул. .	III
2	ВСП «Локомотивне депо Синельникове»	Дніпропетровська обл., м. Синельникове, вул.	III
3	ТОВ «УЧСП «НІКОЛЬ-ІНДАСТРІ»	Дніпропетровська обл., м. Синельникове, вул.	III
4	ВСП “Експлуатаційне вагонне депо Нижньодніпровськ - Вузол” (механізованого пункту поточного ремонту вагонів з відчепленням Синельникове - 1)	Дніпропетровська обл., м. Синельникове. вул.	III
5	ВСП “Експлуатаційне вагонне депо Нижньодніпровськ - Вузол” (пункту технічного обслуговування вагонів Синельникове - 2)	Дніпропетровська обл., м. Синельникове, вул.	III
6	ПАТ "УКРТЕЛЕКОМ" ЦТП№23 пл.№156	52500, Дніпропетровська обл., м. Синельникове,	III
7	ПАТ "УКРТЕЛЕКОМ" ЦТП№23 пл.№155	52500, Дніпропетровська обл., м. Синельникове,	III
8	ПАТ "УКРТЕЛЕКОМ" ЦТП№23	52500, Дніпропетровська	III

<i>№ п/п</i>	<i>Найменування суб'єкта господарювання, який отримав дозвіл на викиди</i>	<i>Місцезнаходження об'єкта суб'єкта господарювання (промислового майданчика)</i>	<i>Група, до якої належить об'єкт суб'єкта господарювання</i>
	пл.№154	обл., м. Синельникове,	
9	ПАТ "ДТЕК "ДНПРООБЛЕНЕРГО" Синельниківський РЕМ	52500, Дніпропетровська обл., м. Синельникове, вул.	III
10	ПАТ "ДТЕК ДНПРООБЛЕНЕРГО"	52500, Дніпропетровська обл., м. Синельникове,	III
11	ТОВ "Атлантик"	Дніпропетровська обл., м. Синельникове, вул.	III
12	ТОВ "НЕФТЕК ОІЛ" АЗК № 14	52500, Дніпропетровська обл., м. Синельникове,	III
13	ДП "Український державний центр залізничних перевезень "Укррефтранс" (Синельниківська рефрижераторна вагонна дільниця)	52500, Дніпропетровська обл., м.Синельникове,	III
14	ВСП "Дистанція сигналізації та зв'язку Нижньодніпровськ – Вузол" (пост ЕЦ та будинку зв'язку ст.Синельникове-2)	52560, Дніпропетровська обл., м. Синельникове – 52560, Дніпропетровська обл., м. Синельникове –	III
15	Синельниківське міське комунальне підприємство "Водоканал" (проммайданчик № 2)	Дніпропетровська обл., м. Синельникове, вул.	III
16	Синельниківське міське комунальне підприємство "Водоканал" (проммайданчик № 3)	52500,Дніпропетровська обл., м. Синельникове,	III
17	ВСП "Дніпропетровське будівельно – монтажне експлуатаційне управління" (котельні вокзалу ст. Синельникове - 2)	52500, Дніпропетровська обл., м. Синельникове –	III
18	Синельниківське міське комунальне підприємство "Водоканал" (проммайданчик № 1)	52500, Дніпропетровська обл., м.Синельникове,	III
19	ТОВ "АТБ-МАРКЕТ" (магазин продукти № 201)	52500, Дніпропетровська обл., м. Синельникове, вул.	III
20	ВПЗ Синельникове ЦПЗ №3 Дніпропетровська дирекція УДППЗ "УКРПОШТА"	52512, Дніпропетровська обл., м. Синельникове,	III
21	ВСП "Синельниківське пасажирське вагонне депо" ДП "Придніпровська залізниця"*	52500, Дніпропетровська обл., м. Синельникове, вул.	II

<i>№ п/п</i>	<i>Найменування суб'єкта господарювання, який отримав дозвіл на викиди</i>	<i>Місцезнаходження об'єкта суб'єкта господарювання (промислового майданчика)</i>	<i>Група, до якої належить об'єкт суб'єкта господарювання</i>
22	ТОВ "ЧИСТА ПЛАНЕТА"	Дніпропетровська обл., м. Синельникове, 1	III
23	ТОВ "СНЕК ЕКСПОРТ"	52500, Дніпропетровська обл., м. Синельникове, вул.	III
24	ТОВ "Фактор"	52500, Дніпропетровська обл., м. Синельникове,	II
25	ПрАТ "МТС УКРАЇНА" пм - №14 - DNE SIN RES	52500, Дніпропетровська обл., м. Синельниково, вул.	III
26	ТОВ "СНЕК ЕКСПОРТ"(промисловий майданчик №1)	Дніпропетровська обл., м. Синельникове, вул.	II
27	ТОВ "СНЕК ЕКСПОРТ" (промисловий майданчик №2)	Дніпропетровська обл., м. Синельникове, вул	II
28	ВСП "Дистанція електропостачання Нижньодніпровськ - Вузол" №7	Дніпропетровська обл., Синельниківський р-н, м. Синельникове, вул.	III
29	ВСП "Дистанція електропостачання Нижньодніпровськ - Вузол" №8*	Дніпропетровська обл., Синельниківський р-н, м.Синельникове,	III
30	ВСП "Дистанція електропостачання Нижньодніпровськ - Вузол" №9	Дніпропетровська обл., Синельниківський р-н, м. Синельникове, вул.	III
31	ТОВ "ІНТЕРФОМ-ДНІПРО"	52500, Дніпропетровська обл., м. Синельникове, вул.	III
32	ВСП "Синельниківська дистанція колії" ДП "Придніпровська залізниця"(проммайданчик № 1)	Дніпропетровська обл., м. Синельникове, вул.	III
33	ВСП "Синельниківська дистанція колії" ДП "Придніпровська залізниця"(проммайданчик № 5)	Дніпропетровська обл., м.	III
34	Відокремлений структурний підрозділ "Колійний ремонтно-механічний завод" Державного підприємства "Придніпровська залізниця"		III
35	ТОВ "Інтерфом-Дніпро"	Синельникове,	III

<i>№ п/п</i>	<i>Найменування суб'єкта господарювання, який отримав дозвіл на викиди</i>	<i>Місцезнаходження об'єкта суб'єкта господарювання (промислового майданчика)</i>	<i>Група, до якої належить об'єкт суб'єкта господарювання</i>
36	ТОВ "СНЕК ЕКСПОРТ" (дільниця фасування риби та продуктів моря сушених і копчених)		III
37	ВСП "Дніпропетровська перша управлінська дистанція зв'язку" (радіометеостанції №1 ст. Синельникове-1) ДП "Придніпровська залізниця"		III
38	ТОВ "Синтиз"		II
39	ПАТ "Укртелеком" (проммайданчик № 257 Дніпропетровської філії)		III
40	СП "Дистанція сигналізації та зв'язку Нижньодніпровськ - Вузол" регіональної філії "Придніпровська залізниця" ПАТ "Українська залізниця" блок – пост 239 км		III
41	ТОВ "ФАКТОР"		II
42	ТОВ "МОРЕ-2007"		III
43	ТОВ "СНЕК ЕКСПОРТ"		III
44	ТОВ "СНЕК ЕКСПОРТ"		II
45	ТОВ "ЧИСТА ПЛАНЕТА"		III
46	ТОВ "АТЛАНТИС"		III
47	ТОВ "Синельникова-Агро"		III
48	ТОВ "Інтерфом-Дніпро" (Виробництво пінополіуретану)		III
49	ТОВ "Родос" (АЗС № 14)		III

<i>№ п/п</i>	<i>Найменування суб'єкта господарювання, який отримав дозвіл на викиди</i>	<i>Місцезнаходження об'єкта суб'єкта господарювання (промислового майданчика)</i>	<i>Група, до якої належить об'єкт суб'єкта господарювання</i>
50	ТОВ "Снек Продакшн"	~	III
51	ТОВ "Клуб чіпсів" (Пм № 2)		II
52	ТОВ "АТП-11215" (Автотрансп підприємство)		III
53	ПАТ "Українська залізниця" (СП "Синельниківське локомотивне депо" РФ "Придніпровська залізниця" ПАТ "Укрзалізниця"		II
54	ТОВ "Ай Пі Джі Хаузхолд Продакшн"		III
55	ПАТ "Дніпропетровськгаз" (Пм № 1 - Синельниківська дільниця Павлоградського відділення)		III
56	ПАТ "Дніпропетровськгаз" (Пм № 2 - Синельниківська дільниця Павлоградського відділення)		III
57	ПАТ "Синельниківська теплоізоляція"		II
58	АТ "Українська залізниця" (Нафтобаза СП "Синельниківське локомотивне депо" РФ "Придніпровська залізниця")		III
59	АТ "Українська залізниця" (СП "Синельниківське локомотивне депо" РФ "Придніпровська залізниця")		II
60	ТОВ "Ай Пі Джі Натс Продакшн"		II
61	ПАТ "Укрнафта" (АЗС 03-037)		III
62	ПАТ "Укрнафта" (АЗС 03-018)		III
63	ПП "Сімас"		III

<i>№ п/п</i>	<i>Найменування суб'єкта господарювання, який отримав дозвіл на викиди</i>	<i>Місцезнаходження об'єкта суб'єкта господарювання (промислового майданчика)</i>	<i>Група, до якої належить об'єкт суб'єкта господарювання</i>
64	ТОВ "Снек Продакшн"		III
65	ТОВ "Виналь"		II
66	ТОВ "ЕКО-СОЮЗ СИНЕЛЬНИКОВЕ"		II
67	ВП СИНЕЛЬНИКІВСЬКЕ ПАСАЖИРСЬКЕ ВАГОННЕ ДЕПО ФІЛІЇ "ПАСАЖИРСЬКА КОМПАНІЯ" АТ "УКРЗАЛІЗНИЦЯ"		II
68	ТОВ "ІНТЕРФОМ-ДНІПРО"		III
69	ТОВ "ТЕЙСТІ КОРН"		III
70	ТОВ "АТБ-МАРКЕТ" магазин № 201		III
71	ТОВ "ДНІПРООІЛГРУП" АЗС м. Синельникове		III
72	АТ "УКРЗАЇНСЬКА ЗАЛІЗНИЦЯ" (СП "Дистанція електропостачання Нижньодніпровськ-Вузол" проммайданчик № 8)		III
73	ПП "СВ-КОМПАНІ"		II
74	Головне управління Пенсійного фонду України в Дніпропетровській області (м. Синельникове)		III
75	ТОВ "БЕСТ БРЕНДС"		II

** Призупинено дію*

На території міста тваринницькі підприємства відсутні. На відстані близько 2 км від міста знаходиться ТОВ «СИНЕЛЬНИКІВСЬКА ПТАХОФАБРИКА» за адресою: м. Дніпро, вул. Г. Пирогова, 1. На фабриці утримується 100 голів птиці (Додаток 2). Відповідно до ДСП 173-96 (Додаток № 5 «Розміри санітарно-захисних зон від сільськогосподарських підприємств до житлової забудови та прирівняних до неї об'єктів») розмір СЗЗ при такій кількості птахів становить 300 м.

Пересувні джерела викидів

Місто Синельникове є важливим залізничним вузлом, який знаходиться на схрещенні двох залізничних магістралей: Донбас – Криворіжжя та Харків – Сімферополь, і працює на 4 напрямки: Синельникове-Павлоград, Синельникове-Запоріжжя, Синельникове-П'ятихатки, Синельникове-Чаплино.

Основні транспортні зв'язки міста Синельникове з містами Дніпро, Павлоградом, Запоріжжям здійснюються як залізничним, так і автомобільним транспортом. Через місто проходять автомобільна дорога регіонального значення Р-85 «Дніпро – Мелітополь» та автомобільна дорога територіального значення у Дніпропетровській та Запорізькій областях Т-04-45. Автошляхи відзначаються інтенсивним автомобільним рухом, внаслідок якого відбувається загазованість повітря та забруднення прилеглої до дороги смуги шкідливими речовинами, що містяться в відпрацьованих газах автомобілів.

Поточний стан атмосферного повітря

Систематичний нагляд за рівнем забруднення атмосферного повітря на стаціонарних постах Дніпропетровським регіональним центром з гідрометеорології у м. Синельникове не проводиться.²

Для оцінки стану атмосферного повітря застосовано систему моніторингу якості повітря, дані для якої збираються із різних платформ та проєктів, на яких в онлайн режимі постійно вимірюється концентрація дрібнодисперсного пилу та основних забруднюючих речовин.³

Станом на 17 липня 2025 року в м. Синельникове індекс якості повітря AQI становив 25 балів.

Таблиця 3.1.4.

Показники забруднюючих речовин в повітрі м. Синельникове станом на 17.07.2025 р.

<i>Назва речовини</i>	<i>Показники</i>	<i>Якість повітря</i>
PM _{2,5}	8 мг/м ³	відмінно
PM ₁₀	10 мг/м ³	відмінно
O ₃	45 мг/м ³	добре
NO ₂	3 мг/м ³	відмінно
CO	120 ppbv	добре
SO ₂	0 мг/м ³	відмінно

Даний рівень забруднення атмосферного повітря відповідає категорії «Відмінно» (табл.3.1.5).

Моніторинг стану атмосферного повітря

За даними моніторингу середній рівень AQI у 2024 році на території міста Синельникове становив 41 бал.

² Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Дніпропетровській області за 2023 рік.

³ Метеорологічні дані та стан якості повітря [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.ventusky.com/>

Динаміка якості повітря в м. Синельникове

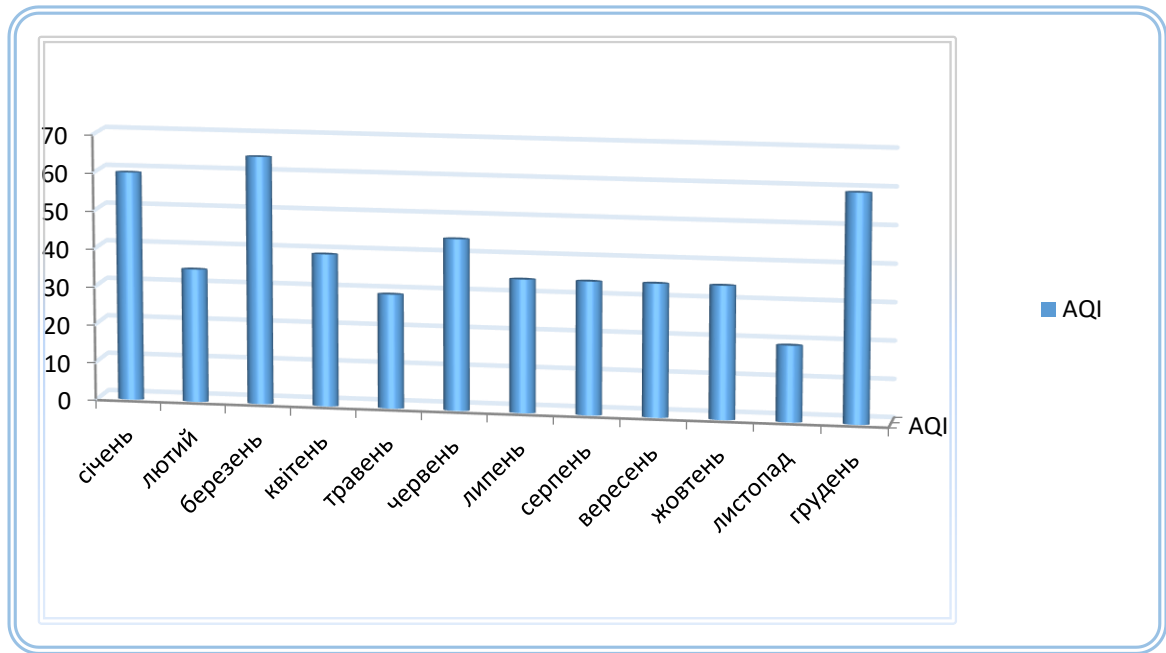

Рис.3.1.1. Динаміка якості повітря в м. Синельникове у 2024 році.

Таблиця 3.1.5.

Шкала якості повітря

<i>AQI</i>	<i>Категорія</i>	<i>Наслідки для здоров'я людини</i>
0 – 50	Відмінно	Якість повітря ідеальна для більшості людей. Час проведення на вулиці не обмежений.
51 – 100	Добре	Якість повітря в цілому є прийнятною для більшості людей. Однак у людей з підвищеною чутливістю після довготривалого перебування на вулиці можуть з'являтися симптоми малої та середньої тяжкості.
101 – 150	Погано	Забруднення повітря досягло високого рівня та є небезпечним для людей з підвищеною чутливістю. У разі відчуття утрудненого дихання або подразнення горла, необхідно скоротити час перебування на вулиці.
151 – 200	Шкідливо	Люди з підвищеною чутливістю можуть миттєво відчувати себе погано. При довготривалому знаходженні на вулиці здорові люди можуть відчувати утруднене дихання або подразнення горла. Необхідно обмежити перебування на вулиці.
201 – 300	Дуже шкідливо	Люди з підвищеною чутливістю можуть миттєво відчувати себе погано, їм слід уникати перебування на вулиці. У здорових людей можуть виникати симптоми утрудненого дихання чи подразнення горла; рекомендується залишатися у приміщенні та перенести заходи на вулиці.
301 – 400	Небезпечно	Будь-яке перебування на вулиці, навіть за кілька хвилин, може призвести до серйозних ускладнень у всіх. Намагайтеся не виходити на вулицю.

Крім того, за період 2024 – і півріччя 2025 років проводились моніторингові дослідження атмосферного повітря Відокремленим структурним підрозділом «Синельниківський районний відділ ДУ «Дніпропетровський обласний центр контролю та профілактики хвороб МОЗ України», які підтверджують задовільний стан повітря (табл. 3.1.6).

Таблиця 3.1.6.

Дослідження атмосферного повітря

Об'єкт дослідження	2024 рік		I півріччя 2025 рік	
	Кількість досліджень	Не стандартні	Кількість досліджень	Не стандартні
Атмосферне повітря	36	0	24	-

3.2. Зміна клімату

Клімат міста помірно-континентальний з довгим теплим та сухим літом та малосніжною помірно холодною зимою. Характеристика кліматичних умов та основних метеорологічних показників наведена за даними багаторічних спостережень по метеостанції Синельникове, яка знаходиться в аналогічних умовах.

Середньорічна температура повітря становить $+7.8^{\circ}\text{C}$, абсолютний мінімум -36°C , абсолютний максимум $+39^{\circ}\text{C}$.

Розрахункова температура самої холодної п'ятиденки дорівнює 24°C , зимова вентиляційна -9.8°C .

Опалювальний період триває 182 діб, середня температура -1.3°C .

Середня тривалість без морозного періоду складає 163 дні, максимальна - 208 дні.

Середньорічна відносна вологість повітря відповідає 72 %.

Середньорічна кількість атмосферних опадів становить 430 мм: в т. ч. теплий період - 304 мм, холодний – 134 мм.

В Україні, як і в Європі в цілому, відмічається зниження континентальності клімату – зменшення амплітуд сезонного ходу приземної температури, збільшення повторюваності екстремальних значень деяких метеорологічних величин.

Потепління в Україні характеризується нерівномірністю – періоди стрімкого збільшення температури змінювалися його уповільненням, або похолоданням. У такі періоди на тлі загального потепління відмічаються хвилі холоду із заморозками, що представляє небезпеку для багатьох галузей економіки, зокрема сільського господарства.

Відповідно до «Рекомендацій щодо включення кліматичних питань до документів державного планування», наданих Міністерством енергетики та захисту довкілля України від 03.03.2020 року №26/1.4-11.3-5650, був розрахований вплив діяльності населеного пункту на клімат (табл. 3.2.1). З огляду на нульові показники коефіцієнту таких категорій землекористування, як постійні води, поселення та інші землі, в таблиці висвітлені ті категорії землекористування, що мають вплив на утворення/поглинання ПГ. Аналіз сучасного стану землекористування, представлений в таблиці 3.2.1, характеризує територію населеного пункту як поглиначка ПГ.

Таблиця 3.2.1.

Сучасний стан впливу діяльності міста на клімат

Показник діяльності	Кількість на початок ДДП, га	Одиниця виміру	Коефіцієнт, тон CO ₂ екв	Результат, т CO ₂ екв
Викиди та поглинання ПГ від землекористування та лісового господарства				
Лісові площі FO	856,15	т CO ₂ /га	-4,780	-4092,397
Оброблені землі CR	224,91	т CO ₂ /га	1,180	265,394
Разом	-3827,003			

3.3. Водні ресурси та їх використання

Територія міста Синельникове розташована в межах лівобережної частини Українського кристалічного масиву. Гідрологічні умови району характеризуються водоносними горизонтами такими як води кристалічних порід та ґрунтові води четвертих відкладень. Глибина залягання водоносного горизонту від 30 до 90 м.

На території міста обліковуються малі річки Ворона та її права притока р. Б. Широка (західна околиця міста), басейн р. Дніпро. Також, р. Б. Парна (в тому числі її права притока балка Б/н 1) і верхів'я р. Б. Калинівка, які є лівими притоками р. Нижня Терса (південно-східна околиця міста).

Крім цього, на території міста обліковуються:

- ставок на р. Ворона з площею водного дзеркала 4,29 га об'ємом 115,8 тис.м³;
- ставок на р. Ворона з площею водного дзеркала 0,27 га об'ємом 3,5 тис.м³;
- ставок на р. Б. Парна з площею водного дзеркала 5,2 га об'ємом 130 тис.м³.

Прибережні захисні смуги уздовж річок та навколо водойм є природоохоронною територією з режимом обмеженої господарської діяльності. За перерахованими у довідці факторами впливу на стан водоохоронних зон та прибережних захисних смуг порушення правового режиму не зафіксовані (Додаток 3). При аналізі місцевості було виявлено недотримання місцями нормативної ширини ПЗС.

Перелік наявних проєктів встановлення водоохоронних зон та прибережних захисних смуг наведено в таблиці 3.3.1.

Таблиця 3.3.1.

Проєкти встановлення водоохоронних зон та прибережних захисних смуг на території м. Синельникове

<i>№ п/п</i>	<i>Назва проєкту</i>
1.	«Проєкт землеустрою щодо визначення розмірів та встановлення меж водоохоронної зони та прибережної захисної смуги струмка верхів'я балки Ворона в створі та межах проєктованого полігону твердих побутових відходів у західній частині м. Синельникове Дніпропетровської області»
2.	«Проєкт землеустрою щодо встановлення меж земель водного фонду та водоохоронної зони в районі ставка Красне та струмків у верхів'ї балки Ворона і її притоки Балки б/н між вул. Робоча та вул. Цегельна м. Синельникове Дніпропетровської області»

Система водопостачання

В межах території м. Синельникове в південній і східній частині міста прокладені дві нитки магістральних водогонів діаметром 1200 мм, по яким подається питна вода від насосної станції III-го підйому, розташованої за адресою: м. Синельникове, вул. Воїнів-Афганців, 82-г, на міста: Павлоград, Тернівка, Шахтарське (Першотравенськ), шахти та підприємства ПрАТ «ДТЕК Павлоградвугілля».

Від насосної станції НС-3 водогони перетинають автодорогу Синельникове-Новогніде і далі прокладені в східному напрямку по не забудованій території нижче майданчика бійні перед 5-ти поверховими житловими будинками по вул. Центральна 183, 183 А, перетинають проїжджу частину вул. Центральна та залізничні колії напрямку Синельникове-Запоріжжя.

В межах території м. Синельникове в західній частині міста прокладені подаючі водопроводи на м. Синельникове і населені пункти Яворницького напрямку.

Подаючий водопровід Іларіонівського напрямку в межах території міста Синельникове не проходить.

Населення м. Синельникове забезпечене централізованим водопостачанням на 96%. Централізоване постачання питної води здійснює Комунальне підприємство «Синельниківський міський водоканал» Дніпропетровської обласної ради» шляхом покупки води питної якості з водопровідних мереж ДМП ВКГ «Дніпро-Західний Донбас». Додаткове очищення і знезараження питної води підприємством не здійснюється.

Обсяг подачі питної води населенню: 2021 рік - 684,4 тис. м³, 2022 рік - 620,0 тис.м³, 2023 рік - 640,7 тис.м³. Забір води на місто виконується з однієї точки - насосна станція 3-го підйому водогону ДМП ВКГ «Дніпро-Західний Донбас».

Також підприємством здійснюється експлуатація водопровідних та каналізаційних мереж, очищення господарчо-побутових стоків на очисних спорудах повного біологічного очищення. Знос водопровідних мереж складає приблизно 89%.

Якість питної води

Наявність високоякісної питної води в кількості, що задовольняє основні потреби людини, є однією з умов зміцнення здоров'я людей. Питна вода, що не відповідає нормативним вимогам несе загрозу виникнення серед населення інфекційних захворювань, злоякісних новоутворень, захворювань ендокринної та інших систем організму.

Дослідження питної води на території міста Синельникове проводились Відокремленим структурним підрозділом «Синельниківський районний відділ ДУ «Дніпропетровський обласний центр контролю та профілактики хвороб МОЗ України» згідно Плану моніторингових досліджень у 2024 та 2025 роках. За результатами фізико-хімічних випробувань 7 % досліджених у 2024 році зразків питної води централізованої не відповідали нормативним вимогам, у першому півріччі 2025 року – 5 %. Санітарно-мікробіологічні показники за період 2024 - I півріччя 2025 років були в межах норми.

Дослідження децентралізованої питної води мали не відповідність нормативним вимогам у частині фізико-хімічних випробувань за 2024 рік – 2 %, за I півріччя 2025 року – 8 %; у частині санітарно-мікробіологічних випробувань за період 2024 - I півріччя 2025 років – 100 %.

Таблиця 3.3.2.

Дослідження питної води в м. Синельникове

Об'єкт дослідження	2024 рік		I півріччя 2025 рік		2024 рік		I півріччя 2025 рік	
	Фізико-хімічні випробування				Санітарно-мікробіологічні випробування			
	Кількість досліджень	Не стандартні	Кількість досліджень	Не стандартні	Кількість досліджень	Не стандартні	Кількість досліджень	Не стандартні
Питна вода централізованого водопостачання	209	15	83	4	80	0	39	0
Питна вода децентралізована	60	1	24	2	25	25	10	10

Система господарсько-побутової каналізації

Відведення стічних вод від населення, підприємств та організацій міста Синельникове здійснюються на міські очисні споруди. Підприємства, які здійснюють скидання зворотних вод у водні об'єкти на території міста відсутні. Проектна потужність очисних споруд з комплексом повного біологічного очищення - 10,0 тис. м³/добу. Санітарно – захисна зона 400 м - витримана. З 2002 року очисні споруди знаходяться на реконструкції. На сьогодні в роботу введена перша черга реконструйованих каналізаційних очисних споруд. Після недостатнього очищення та знезараження стічні води відводяться на доочищення у ставок-накопичувач, розташований за межами м. Синельникове, із нього скид надлишкових зворотних вод відбувається через річку Ворону у р. Дніпро (в межах села Грушувато-Криничне Синельниківського району).

Фактичне навантаження за даними 2 ТП-водгосп за 2023 рік склало - 1,595 тис. м³/добу. Очисні споруди знаходяться в стадії реконструкції і знаходяться в неробочому стані. Стічні води пропускають через усі очисні споруди і отримують лише очистку механічного відстою. Згідно звіту по формі № 2 ТП-водгосп за 2023 рік, прийнято на очищення стічних вод 528,3 тис.м³, зливових вод з території, яка примикає до ставка накопичувана - 489,2 тис.м³/рік. Скид стічних вод в р. Дніпро не здійснювався.

В таблиці 3.3.3 представлено динаміку щодо скидів зворотних (стічних) та інших вод за даними Регіонального офісу водних ресурсів у Дніпропетровській області (лист № 1647/02-25 від 22.07.2025 р.).

Таблиця 3.3.3.

Обсяги зворотних (стічних) та інших вод *

Назва водокористувача	2010 рік	2020 рік	2024 рік
КП «СИНЕЛЬНИКІВСЬКИЙ ВОДОКАНАЛ» ДОР»	0,601 млн.м ³	1,02 млн.м ³	0,985 млн.м ³

* Згідно звітності за формою № 2ТП-водгосп (річна)

Система дощової каналізації

Організоване відведення та очищення дощових та снігових вод на території міста Синельникове відсутнє.

Вплив дифузних джерел забруднення на екологічний стан водних об'єктів в багатьох випадках перевищує вплив точкових джерел та є надзвичайно складним, багатоаспектним та різноплановим. Талі і дощові стічні води території населеного пункту, промислових майданчиків, можуть контролюватись лише у випадках їх каналізування та очищення.

3.4. Земельні ресурси та ґрунти

Структура земельного фонду

Площа земель в адміністративних межах міста Синельникове становить 2377,94 га. Розподіл території населеного пункту за основними видами функціонального призначення відображено нижче.

Ґрунтовий покрив

Територія міста входить до Дніпропетровського центрального агроґрунтового району. Ґрунтоутворюючими породами виступають ліси, лісовидні суглинки, важко суглинистого механічного складу. Ґрунти представлені мало гумусними чорноземами, місцями слабозмитими, на пд.сході і сході території - середньо і сильнозмитими. Дані ґрунти придатні для широкого асортименту зелених насаджень, характерних для степової зони, і сприятливі для розвитку зеленого господарства.

Основним джерелом забруднення ґрунтів м. Синельникове є застарілість системи централізованої каналізації та відсутність організованого водовідведення дощових вод.

3.5. Надра

Мінерально-сировинні ресурси

Відомості про наявність корисних копалин та підземних вод на території міста відсутні.

Екзогенні геологічні процеси

За даними матеріалів обстеження господарських об'єктів та населених пунктів з наданням рекомендацій стосовно розроблення заходів спрямованих на зменшення шкідливого впливу на водні ресурси, виконаних у 1998 та 1999 роках, на території міста сезонно підтоплювались 344 га.

На підставі гідрогеологічних вишукувань встановлено, що центральна частина міської території підтоплена, рівень ґрунтових вод знаходиться в межах 1,5-3,5 метрів від поверхні землі. Інші території міста відносяться до II-го типу за потенційним підтопленням, для якого характерно поступове підвищення рівня ґрунтових вод.

На теперішній час санітарно-гігієнічний стан міських територій знаходиться у незадовільному стані внаслідок підвищення рівня підземних вод.

3.6. Стан здоров'я населення

Здоров'я населення є важливою передумовою соціального благополуччя та успішного економічного зростання. Проте у наш час існує багато чинників, які негативно впливають на організм людини і сприяють виникненню різних захворювань. До них належить забруднення навколишнього середовища хімічними, фізичними та біологічними агентами. У свою чергу захворюваність має зв'язок із тривалістю життя та рівнем смертності.

Медичні послуги населенню міста Синельникове надаються комунальним некомерційним підприємством «Синельниківський центр первинної медико-санітарної допомоги Синельниківської міської ради» (первинна допомога) та комунальним некомерційним підприємством «Синельниківська центральна міська лікарня» Синельниківської міської ради» (вторинна (спеціалізована) допомога).

Захворюваність населення

Існують основні чотири типи неінфекційних захворювань: серцево-судинні, онкологічні, хронічні респіраторні захворювання та діабет. На сьогодні доведено, що незадовільний стан довкілля, забруднення хімічними, фізичними та біологічними агентами повітря, ґрунту і води, дія інших негативних факторів навколишнього середовища на організм людини можуть бути причинами зростання захворюваності.

За даними наукових досліджень негативні фактори, що мають вплив на здоров'я людини, за значимістю розподіляються наступним чином:

- соціальні (харчування, спосіб життя, шкідливі звички) – 37%;
- забруднення атмосферного повітря – 21%;
- медичні та біологічні – 19%;
- забруднення питної води – 13%;
- інші причини – 10%.

Таблиця 3.6.1.

Звіт про виконання санітарно-мікробіологічних досліджень проведених за кошти загального та спеціального фонду мікробіологічною лабораторією Синельниківського районного відділу Державної установи «Дніпропетровський центр контролю та профілактики хвороб Міністерства охорони здоров'я України» у період з 2022 по 2024 роки*

<i>№ з/п</i>	<i>Види досліджень</i>	<i>Кількість проведених досліджень в 2022р. / з них з позитивним результатом</i>	<i>Кількість проведених досліджень в 2023р. / з них з позитивним результатом</i>	<i>Кількість проведених досліджень в 2024р. / з них з позитивним результатом</i>	<i>Кількість проведених досліджень за період з 2022р. по 2024 р. / з них з позитивним результатом</i>
Санітарно-бактеріологічні дослідження					
1.	Вода питна (централізованого та децентралізованого постачання, фасована, очищена, з пунктів розливу)	2578/32	2969/62	2925/49	8472/143
2.	Змиви	1493/27	1419/14	1113/8	4097/49
3.	Харчові продукти та продовольча сировина	75/1	610/-	440/-	1125/1
4.	Повітря	204	447	258	909
5.	Стічна вода	68/1	88/12	88/6	244/19
Санітарно-паразитологічні дослідження					
6.	Вода питна	60	73	78	211
7.	Вода стічна	42	40/1	36	116/1
8.	Грунт, пісок	80	58/2	86/4	224/6
9.	Змиви	186/13	210	120/1	516/1
10.	Алергенні кліщі	80	80	80/2	240/2
11.	Малярія	28	15	-	43

* За даними Аналітичного звіту за результатами містобудівного моніторингу щодо внесення змін до Генерального плану міста Синельникове, затвердженого рішенням Синельниківської міської ради від 26.02.2025 р. № 82/0/8-25.

КНП «Синельниківська центральна міська лікарня» СМР» є кластерним лікувальним закладом Дніпропетровського госпітального округу, що призначений для надання медичної допомоги населенню за основними напрямками захворювань та станів, які зустрічаються найчастіше. Основні тягарі хвороб у громаді: гіпертонічна хвороба та її ускладнення; цукровий діабет; хвороби кістково-м'язової системи та сполучної тканини. Випадків госпіталізацій пацієнтів через вплив забруднюючих речовин не було, лабораторні дослідження з цього приводу не проводились.

В таблиці 3.6.2 наведено медичні статистичні дані за 2019-2024 рр., згідно офіційних форм медичної статистичної звітності (форма № 20 річна, форма № 16 «Ліжковий фонд»).

Таблиця 3.6.2.

Медичні статистичні дані за 2019-2024 роки

<i>Період</i>	<i>Кількість ліжок в стаціонарі</i>	<i>Прийнято пологів</i>	<i>Померло в стаціонарі</i>	<i>Проліковано в стаціонарі</i>
2019	265	246	190	9562
2020	225	336	160	5740
2021	265	383	375	5978
2022	245	348	178	5431
2023	200	317	170	6979
2024	225	355	221	7750

За останні три роки майже на 30% зменшилася питома вага дитячого населення і водночас зросла частка осіб старше 60 років на 3,8%.

Низька народжуваність залишається найпотужнішим фактором старіння населення: скорочення частки осіб молодших вікових груп структурно збільшує питому вагу осіб похилого віку. З 2022 року народжуваність зросла на 46,6%, але природній приріст населення залишається від'ємний.

За 2024 рік коефіцієнт народжуваності склав 6,3/1 т.н., народилося 157 дітей. Коефіцієнт смертності 12/1 т.н., смертність у 2 рази переважає народжуваність. Основні причини смертності – захворювання серцево-судинної системи.

За даними КНП «Синельниківський центр первинної медико-санітарної допомоги Синельниківської міської ради» в таблиці 3.6.3 представлені показники народжуваності та смертності з урахуванням населення, яке уклало декларації з лікарями первинної ланки.

Таблиця 3.6.3.

Показники народжуваності та смертності

<i>Роки</i>	<i>Показник народжуваності/1 т.н.</i>	<i>Показник смертності/1 т.н.</i>		
		<i>серцево-судинні захворювання</i>	<i>онко</i>	<i>інші</i>
2019	8,1	9,6, з них		
		74%	22%	4%
2020	7,4	9,7, з них		
		73,8%	23%	3,2%
2021	6,4	9,2, з них		
		72,9%	24%	3,1%
2022	6,1	10,3, з них		
		74%	25,5%	0,5%
2023	6,9	10,1, з них		
		75,8%	22%	2,2%
2024	7,3	12,2, з них		
		75,9%	24%	0,1%

Вплив забруднюючих речовин на здоров'я людини

Як зазначалося вище, ступінь захворюваності людей значною мірою залежить від стану навколишнього середовища, зокрема, його забруднення. Забруднення

атмосферного повітря за ступенем хімічної небезпеки для людини посідає провідне місце. Це обумовлено насамперед тим, що забруднюючі речовини з атмосферного повітря мають найширше розповсюдження та потрапляють у різні середовища. Наприклад, атмосферні опади спричиняють до 10% забруднення водних об'єктів, значно забруднюють ґрунт, тощо. Крім того, людина споживає за добу і в цілому за життя в об'ємному відношенні повітря набагато більше, ніж води і їжі. Природні захисні бар'єри певною мірою захищають людину від потрапляння шкідливих речовин до організму через шлунково-кишковий тракт, але організм людини не захищений надійними природними механізмами від потрапляння шкідливих речовин через дихальні шляхи.

Важливою проблемою щодо шкідливої дії забрудненого повітря на людей, рослин, тварин є дотримання екологічних вимог при експлуатації підприємств, споруд та при інших видах діяльності. За даними наукових досліджень вплив забруднень атмосферного повітря на здоров'я людини складає 21% від загальної кількості усіх негативних факторів. Забруднене повітря негативно впливає переважно на дихальні шляхи, викликаючи бронхіт, емфізему, астму. Шкідливі речовини, що містяться в атмосфері, впливають на людський організм також і при контакті з поверхнею шкіри або слизистою оболонкою. Разом з органами дихання забруднювачі вражають органи зору і нюху, а впливаючи на слизисту оболонку гортані, можуть викликати спазми голосових зв'язок.

У деяких випадках вплив одних забруднюючих речовин у комбінації з іншими призводять до більш серйозних розладів здоров'я, ніж вплив кожного з них окремо. Велику роль відіграє тривалість впливу. Статистичний аналіз дозволив досить надійно установити залежність між рівнем забруднення повітря і таких захворювань, як захворювання верхніх дихальних шляхів, серцева недостатність, бронхіти, астма, пневмонія, емфізема легень, різні алергійні захворювання, а також хвороби ока. Ознаки і наслідки дій забруднювачів повітря на організм людини виявляються переважно в погіршенні загального стану здоров'я: з'являються головні болі, нудота, відчуття слабкості, знижується або втрачається працездатність.

Суттєвим джерелом забруднення виступає автотранспорт. Викиди від автотранспорту особливо небезпечні для здоров'я людини, оскільки потрапляють у повітря в приземному шарі, в зоні дихання людини, особливо дітей. Якість повітря може погіршуватись з причин експлуатації технічно зношеного транспорту, сумнівної якості пального, недосконалої організації дорожнього руху, стану дорожнього покриття та за несприятливих метеорологічних умов. У відпрацьованих газах автомобільних двигунів налічується біля 100 різних компонентів, більшість з яких токсичні. Особливу небезпеку для навколишнього середовища поряд з іншими мають канцерогенні сполуки, зокрема, такі високотоксичні речовини, як бенз(а)пірен і свинець. Підраховано, що з вихлопними газами в атмосферу потрапляє 25-27% свинцю, що знаходиться у паливі. Причому, близько 40% часток свинцю у відпрацьованих газах мають діаметр менше 5 мкм і здатні тривалий час знаходитися в завислому стані, проникати з повітрям в організм людини. Зростання викидів забруднюючих речовин спричинених викидами транспортних засобів в атмосферне повітря є дуже важливою тенденцією, і ймовірно продовжуватиметься, оскільки існує потенціал для подальшого зростання рівня автомобілізації.

Наявність об'єктів, що впливають на санітарно-епідемічний стан території

На території міста Синельникове розташовано три кладовища.

Кладовище Східне розташоване по вулиці Проліскова, займає площу 13,2 га. Кладовище діюче, частка заповнення складає 90% - залишилось близько 1000 вільних місць.

Кладовище Північне (вул. Прикордонників) та кладовище Красне (вул. Робоча) закриті згідно з рішеннями №44 від 27.12.2013 р. та №240 від 08.07.1993 р. відповідно.

Місця зберігання непридатних до використання хімічних засобів захисту рослин та худобомогильники на території міста Синельникове відсутні.

За адресою м. Синельникове, вул. розташоване ТОВ «УТК Хімальянс», яке здійснює діяльність з приймання, зберігання та змішування мінеральних добрив I-IV типу.

Таблиця 3.6.4.

Характеристика складів зберігання отрутохімкатів та мінеральних добрив

<i>Назва та місце знаходження</i>	<i>Тип речовин, що зберігаються</i>	<i>Кількість, т</i>	<i>Розміри СЗЗ, м</i>
ТОВ «УТК Хімальянс» м.Синельникове, вул.	Добрива рідкі азотні, карбамідно-аміачні суміші, рідкі комплексні	до 90 000 т/рік	600

3.7. Фізичні та санітарно-епідемічні фактори впливу на довкілля

Шумове забруднення

Шумове забруднення є різновидністю несприятливого впливу автомобільного транспорту та діяльності підприємств на навколишнє середовище. Шум, інтенсивність якого перевищує нормативні вимоги, впливає на нервову систему, заважає повноцінному відпочинку.

Основним джерелом шуму на території м. Синельникове є автомобільний та залізничний транспорт. Дослідження рівню шуму в місті не проводилось.

Електромагнітні випромінювання

За останні роки в результаті інтенсивного розвитку виробничої, інформаційної та іншої діяльності людини виник новий фактор – електромагнітне забруднення довкілля. Джерелом електромагнітного випромінювання є радіотехнічні засоби й електроенергетичне устаткування. Найбільший внесок в загальне електромагнітне забруднення створюють випромінювання базових станцій стільникового зв'язку та лінії електропередачі високої напруги.

З метою захисту території від об'єктів, що створюють електромагнітне випромінювання, встановлюються відповідні планувальні обмеження (охоронні зони) згідно Постанови КМУ від 27.12.22 р. №1455 «Про затвердження Правил охорони електричних мереж». Дані обмеження відносяться до постійного фактора присутності. Проектні рішення дану ситуацію враховують.

Радіаційний стан

За інформацією ДРЦГМ щодо радіоактивного забруднення атмосферного повітря Дніпропетровської області, радіаційна обстановка на території області в цілому була стабільною і знаходилася у межах природного радіаційного фону.

Екстремально-високі рівні радіоактивного забруднення не спостерігалися.

Рівень експозиційної дози гамма-випромінювання у 2023 році становив 10-21 мікрорентгенів на годину, що відповідає рівню природного радіаційного фону області.

За даними ДУ «Дніпропетровський обласний центр контролю та профілактики хвороб МОЗ України» станом на 16 липня 2025 року значення радіаційного стану на території міста Синельникове відповідали 130 нЗв/год (рис. 3.7.1.).

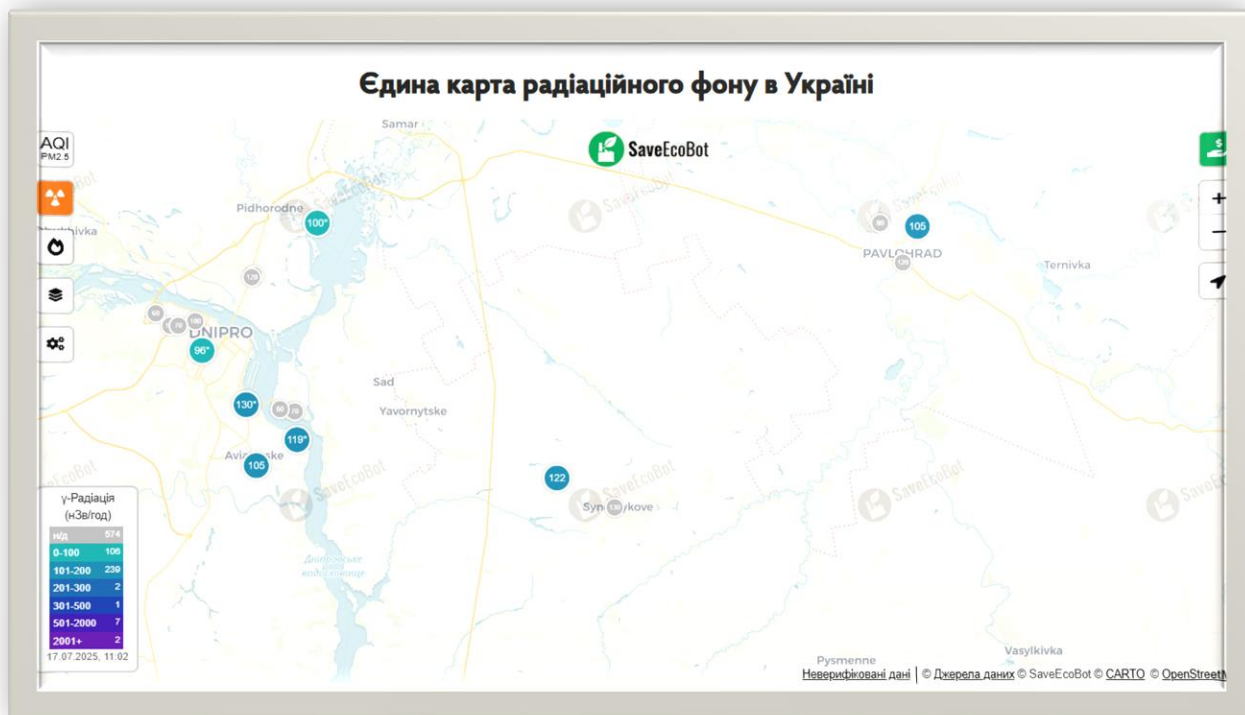

Рис. 3.7.1 Дані радіаційного фону із сайту <https://nkrzu.gov.ua/res/rad> станом на 16.07.2025 р.

Також у період 2024 – I півріччя 2025 років проводились радіологічні дослідження Відокремленим структурним підрозділом «Синельниківський районний відділ ДУ «Дніпропетровський обласний центр контролю та профілактики хвороб МОЗ України», які підтверджують задовільний стан повітря (табл. 3.7.1.).

Таблиця 3.7.1.

Радіологічні дослідження

Об'єкт дослідження	2024 рік		I півріччя 2025 рік	
	Кількість досліджень	Не стандартні	Кількість досліджень	Не стандартні
Атмосферне повітря	7320	-	2715	-

3.8. Біорізноманіття, природоохоронні території та об'єкти

Біологічне різноманіття живих організмів Землі на всіх рівнях організації живого і в усіх просторово обмежених середовищах існування (наземних, прісноводних, морських) є результатом тривалого процесу еволюцій органічного світу. Біорізноманіття тваринного та рослинного світу складає основу природних ресурсів, які забезпечують людство продуктами харчування, сировиною, медичними препаратами тощо. Його збереження й невиснажливе використання розглядається як один із пріоритетів у сфері природокористування, екологічної безпеки та охорони природи, невід'ємна складова збалансованого економічного і соціального розвитку.

Інформація щодо рослинного та тваринного світу наведена відповідно до загальнодоступного Екологічного паспорту Дніпропетровської області за 2023 рік та Регіональної доповіді про стан навколишнього природного середовища в Дніпропетровській області за 2023 рік, розроблених спеціалістами Департаменту екології та природних ресурсів Дніпропетровської обласної адміністрації.

Рослинний світ

Дніпропетровська область знаходиться в центральній частині України, між Дніпром і його лівими притоками. Географічне положення області визначає її багатий і різноманітний рослинний світ. Її флора відображає перехідний характер між степом і лісостепом.

Місто Синельникове знаходиться в підзоні різнотравно-типчаково-ковилового степу. Типові рослини підзони різнотравно-типчаково-ковилового степу включають ковила (ковила Лессінга, ковила українська, ковила пірчаста, ковила волосиста), полин, чебрець, видів злакових: типчак (вівсяниця), тонконіг вузьколистий, стоколос безостий, пирій повзучий. Бобові представлені конюшиною альпійською та гірською, вікою вузьколистною, люцерною серпоподібною та хмелеподібною. На вододілах, на схилах балок, ярів та річкових долин ростуть чагарникові та чагарничкові рослини: мигдаль степовий, дереза, карагана, шипшина, терен та ін. Ці види добре адаптовані до посушливих умов і часто зустрічаються на неораних ділянках.

Антропогенний фактор змінив природний розвиток степу. Природні степові екосистеми збереглися здебільшого в заповідниках і на територіях, що менше зазнали впливу сільськогосподарської діяльності. Майже вся територія міжріч (крім долинних та балкових схилів) розорана та представлена агроценозами із системою полезахисних лісосмуг. Типова різнотравно-типчаково-ковилова рослинність залишилась тільки на схилах балок, у перелісках, де ґрунти мало придатні під рілля.

Тваринний світ

Фауна хребетних нараховує 384 види тварин. Із степовими та польовими ландшафтами пов'язані – 17 %, із населеними пунктами – 6 % видів тварин.

У степових системах домінуюче положення займають мишоподібні гризуни, ховрах сірий, сліпак звичайний, заєць сірий, лисиця звичайна.

У степовому Придніпров'ї зареєстровано на гніздуванні 145 видів гніздових птахів. Для степових ділянок характерні жайворонок польовий (*Alauda arvensis*), жовта трясогузка (*Motacilla flava*), перепілка (*Coturnix coturnix*).

Фауна амфібій степу налічує 10 видів, найхарактерніші серед яких – часничниця звичайна (*Pelobates fuscus*), ропуха зелена (*Bufo viridis*), жаба озерна (*Rana ridibunda*) та інші. У межах степового Придніпров'я також знайдено 11 видів рептилій.

Ландшафт

Синельникове розташоване у центральній частині Дніпропетровської області, в міжрічковому плато річок Дніпро та Самара. Рівнинний рельєф плато порушується балками, що проходять до міста із заходу, півдня заходу, сходу і півдня сходу.

З південно-західної сторони міста підходить вершина балки Ворона, із заходу – балки Тишкова, Гнідова, зі сходу – вершини балок Шваччина і Клопової, що впадає в балку Парну, з південного-сходу підходить балка Калинівка, що впадає в річку Нижня Терса. Рельєф вододілу мало розчленований і являє собою злегка хвилясту рівнину з поступовим зниженням на північ сходу і південь заходу. Синельниківській вододіл є областю

найбільшого підняття поверхні кристалічного масиву по лінії Перещепино-Горіхове. Абсолютні відмітки поверхні міста коливаються в межах від 130-182 м.

Стан озеленення міста

Територія міста Синельникове є складовою частиною Синельниківської територіальної громади для якої організовується спільна комплексна зона, до якої відносяться: парки, міські ліси та зелені насадження спеціального призначення, озеленені території санітарно - захисних зон. В межах міста налічується 254,75 га лісових насаджень.

Стан зеленої зони міста вже давно викликає занепокоєння. У центральній частині міста аварійно небезпечних дерев приблизно 10%. Насадження тут потребують негайного формування крони, обрізки сухих, хворих і пошкоджених гілок. Більша частина з них є небезпечною для будівель, автотранспорту, електромереж.

Зелені насадження загального користування міста представлені парками загальною площею 27,13 га.

Таблиця 3.8.1.

Парки м. Синельникове

<i>№</i>	<i>Назва</i>	<i>Місце знаходження</i>	<i>Площа, га</i>
1.	Парк Центральний	вул.Гурджаанська	2,5205
2.	Парк Слави	вул.Каштанова	1,53
3.	Парк по вул. 8-го Березня	вул.Березнева	5,5929
4.	Об'єкт незавершеного будівництва парк «Дружба –Достік»	вул.Небесна	3,5881
5.	Об'єкт завершеного будівництва «Благоустрій території паркової зони в районі вул. Миру в м. Синельникове Дніпропетровської області - капітальний ремонт»	вул. Миру	13,8985

Території та об'єкти природно-заповідного фонду України

В межах міста Синельникове Дніпропетровської області відсутні оголошені об'єкти природно-заповідного фонду Дніпропетровської області.

Відповідно до даних загальнодоступного джерела <http://pzf.land.kiev.ua/> найближчими до міста об'єктами природно-заповідного фонду України є ландшафтні заказники місцевого значення «Урочище Хорошево» і «Старовишневецький».

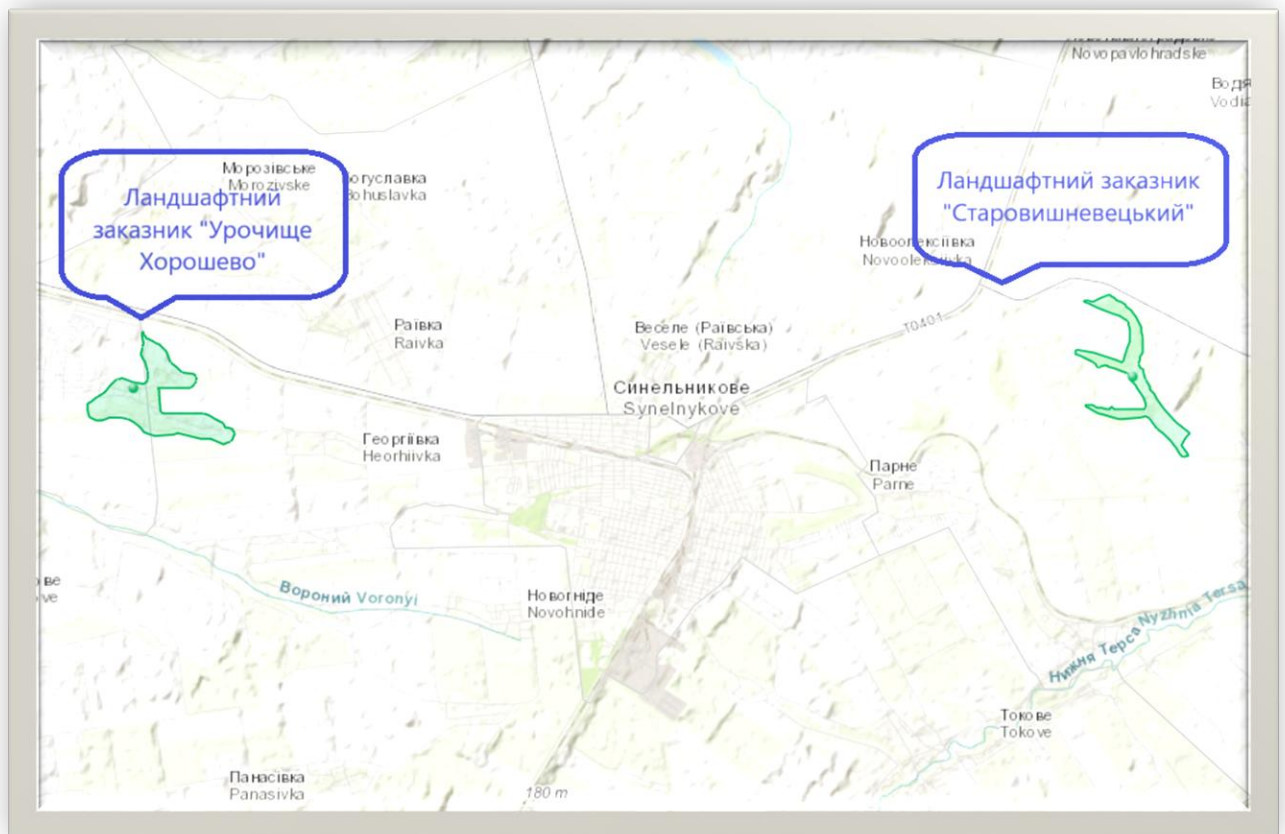

Рис. 3.8.1. Схема розташування найближчих об'єктів природно-заповідного фонду України.

Території, зарезервовані з метою наступного заповідання

За даними Екологічного паспорту Дніпропетровської області за 2023 рік території, зарезервовані з метою наступного заповідання, в межах міста Синельникове та на прилеглих територіях відсутні.

Території та об'єкти екологічної мережі

Збереження біотичного і ландшафтного різноманіття шляхом створення нових та вдосконалення існуючих заповідних територій, формування регіональної екологічної мережі є одним з пріоритетних напрямків розвитку заповідної справи.

Біологічне різноманіття України охороняється як національне надбання. Збереження та стає використання біорізноманіття є невід'ємною умовою сталого розвитку держави та визначено однією з пріоритетних складових екологічної політики.

Прийнятий у 2000 році Закон України «Про загальнодержавну програму формування національної екологічної мережі України на 2000-2015 роки» та Закон України «Про екологічну мережу України» є законодавчою основою для організації заходів щодо формування екологічної мережі. Ця програма є основою оптимізації системи природоохоронних територій та об'єктів природно-заповідного фонду області та об'єднання їх у вигляді складових структурних елементів екомережі з розрізненими ділянками природних та антропогенно трансформованих ландшафтів у єдиний екологічний каркас регіону.

Згідно з даними Схеми формування екологічної мережі Дніпропетровської області, затвердженої рішенням Дніпропетровської обласної ради від 24.03.2017 р. № 176-8/VII, місто Синельникове оточують території регіональної екомережі Дніпропетровської області, зокрема ключова територія національного значення

«Синельниківський» та ключові території регіонального значення – «Річка Ворона», «Балка Ягідна», «Річка Татарка», «Нижньотерський». В межах міста розташовані частина ключової території національного значення «Синельниківський» та нововиділена ключова територія екомережі «Синельниківський міський».

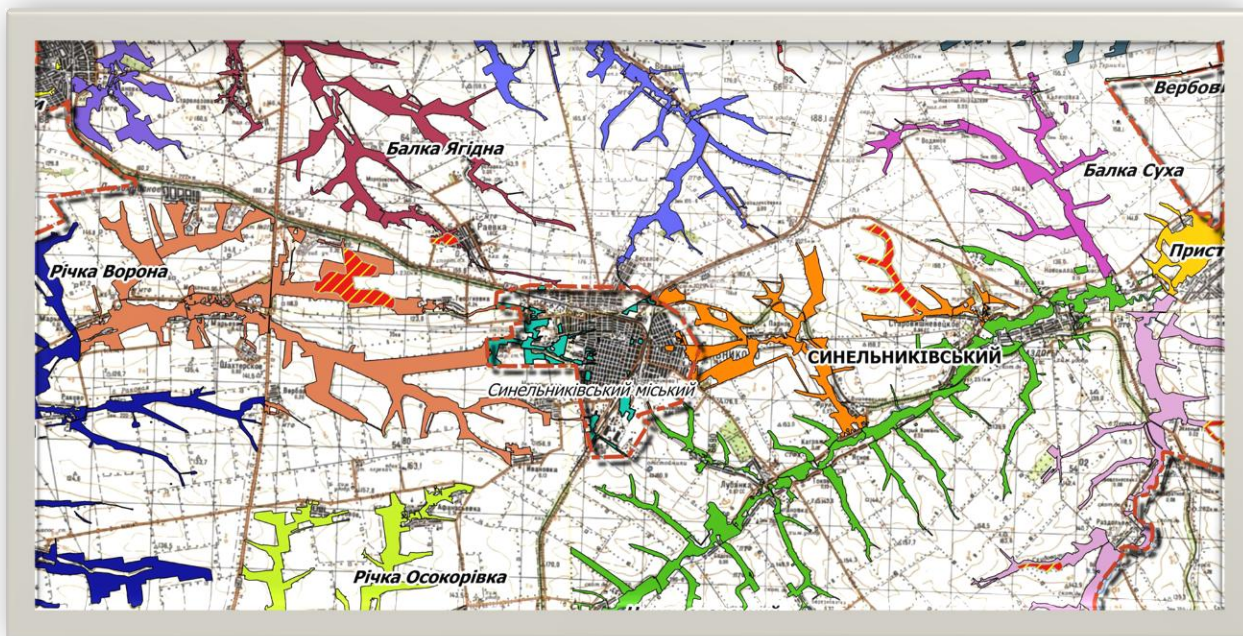

Рис.3.8.2. Фрагмент Ключових територій регіональної екомережі Дніпропетровської області. Синельниківський район.

Місцева схема формування екологічної мережі не розроблялась. В таблиці 3.8.2. представлені дані щодо складових елементів, які можуть бути внесені до місцевої екомережі.

Таблиця 3.8.2.

Складові структурних елементів екологічної мережі м. Синельникове

Адміністративно територіальні одиниці регіону	Землі водного фонду (прибережні захисні смуги), тис.га	Землі лісового фонду, тис.га	Пасовища, сіножаті, тис.га
м. Синельникове	0,021	0,021	0,101

* Екологічний паспорт Дніпропетровської області за 2023 рік

Території Смарагдової мережі

Місто Синельникове розташоване поза межами територій Смарагдової мережі. Найближчими територіями Смарагдової мережі є UA0000093 Dniprovske Reservoir, UA0000212 Samarskyi Lis та запропонована територія для включення до Смарагдової мережі UA0000432 Vasylkivskyi steppe.⁴

⁴ [Emerald Network - General Viewer \(europa.eu\)](http://europa.eu)

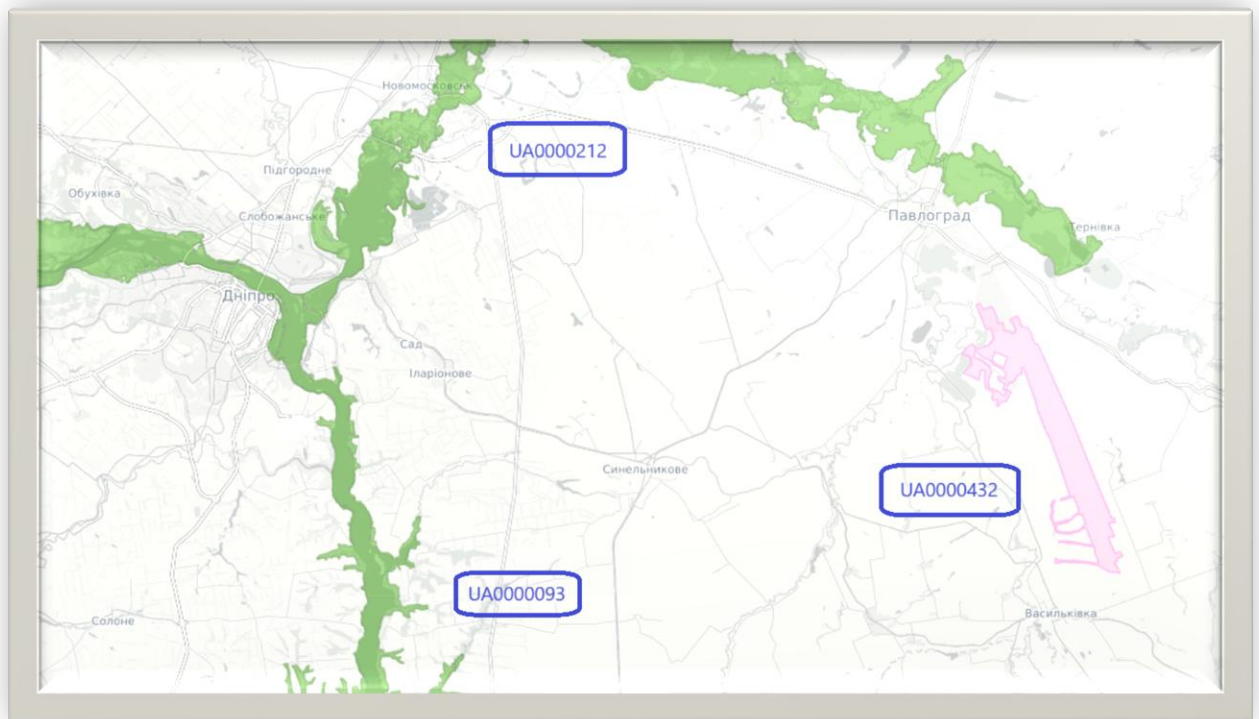

Рис. 3.8.3. Схема розташування найближчих територій Смарагдової мережі.

3.9. Матеріальні активи, включаючи історико-культурну спадщину

Пам'ятки культурної спадщини несуть в собі культурно-просвітницьке навантаження. Втілюючи досвід та цінності поколінь пам'ятки відтворюють історію розвитку суспільства регіону. Збереження довкілля та культурної спадщини, що формує неповторний соціокультурний образ, є важливим обов'язком кожного. Досліджуючи історію пам'яток, зосереджених на території громади, їх значення у минулому, громадяни навчаються розуміти історичну цінність об'єктів культурної спадщини, їх роль у майбутньому, необхідність збереження чи відновлення.

За інформацією Дніпропетровського обласного центру з охорони історико-культурних цінностей (лист Вих.№ 1768/0/161-25 від 23.07.2025 р.), на території Синельниківської міської територіальної громади на державному обліку перебуває 16 об'єктів культурної спадщини, з них за видами:

- 11 пам'яток історії місцевого значення;
- 5 пам'яток архітектури місцевого значення.

Втім за даними відділу культури та туризму Синельниківської міської ради (лист від 23.07.2025р. № 184/1) на території Синельниківської міської територіальної громади на державному обліку перебуває 14 об'єктів культурної спадщини, з них за видами, історії - 10 об'єктів, архітектури - 4 об'єкта. Така ситуація виникла через те, що пам'ятка історії місцевого значення «Група могил: - 3 братські могили воїнів Червоної армії, 1 індивідуальна могила підпільника В.В.Георгієвського», охоронний номер 974» згідно рішення Дніпропетровського облвиконкому від 08.08.1970р. № 648 «Про взяття під державну охорону пам'ятники археології, історії і мистецтв» взято на державний облік пам'яток історії за адресою: місто Синельникове, вул. Прикордонників (стара назва - вул. Ростовська). Однак вище зазначена пам'ятка знаходиться за межами міста за адресою: село Веселе, вул. Осіння. Дана інформація стосовно фактичного місця розташування пам'ятки історії «Група могил: - 3 братські могили воїнів Червоної армії,

1 індивідуальна могила підпільника В.В.Георгієвського» доведена до Дніпропетровського обласного центру з охорони історико-культурних цінностей облдержадміністрації для подальшого вилучення пам'ятки історії з державного обліку пам'яток історії міста Синельникове.

Таблиця 3.9.1.

**Характеристика об'єктів історико-культурної спадщини
на території м. Синельникове**

№ п/ п	Види об'єктів	Охоронний № пам'ятки	Місце розташування	Площа, га	Охоронна зона, м
<i>Пам'ятки історії</i>					
1	Пам'ятний знак на честь воїнів 25-ї і 333-ї дивізій	1892	вул. Довженко, 36		-
2	Пам'ятник комсомольцям - підпільникам	988	вул. Садова	0,0016	-
3	Пам'ятний знак 100 - річчю міста	1891	Привокзальна площа	0,003	-
4	Пам'ятник робітникам локомотивного депо станції Синельникове, які загинули в роки громадянської і Великої Вітчизняної воєн	989	вул.Гоголя, 19	0,0004	-
5	Пам'ятник робітникам вагоно-ремонтного депо, які загинули в роки Великої Вітчизняної війни	2147	вул.Гоголя, 39	0,0018	-
6	Братська могила радянських воїнів, які загинули при звільненні м. Синельникове та померлих від ран у шпиталі. Вересень 1943 р.	972	вул. Квітнева, 8	0,0027	-
7	Група могил : 3 братські могили радянських воїнів та комсомольців підпільників. Серед похованих Герої Радянського Союзу Ключко Яків Тимофійович, Поліщук Іван Михайлович, Величай Михаїл Лукич та 2 індивідуальні могили Героїв Радянського Союзу Ніконенко Якова Тихоновича та Бараболкіна Д.Ф.	971	вул. Тиха	0,132	-
8	Братська могила воїнів, які загинули у роки громадянської та Великої Вітчизняної воєн	973	вул. Каштанова	0,0086	-

№ п/п	Види об'єктів	Охоронний № пам'ятки	Місце розташування	Площа, га	Охоронна зона, м
9	Будинок, в якому жив та працював Д.І.Ульянов та М.А та А.І. Ульянови	6344	вул. Колійна, 14		-
10	Будинок, в якому у 1920-1921 рр. розміщувався ревком	991	вул. Виконкомівська, 30	0,0629	-
Пам'ятки архітектури					
1.	Будинок житловий	10289-Дп	вул. Європейська, 11		-
2.	Будинок житловий	10288-Дп	вул. Каштанова, 10	0,0076	-
3.	Будинок житловий	181	вул. Павла Тичини, 17	-	-
4.	Комплекс залізничної станції Синельникове-І: - Будинок вокзалу	10290-Дп 10290/1 –Дп	ст. Синельникове-І, вул.	0,26712	-
	- Будівля колишньої залізничної колонії	10290/2-Дп	вул. Виконкомівська, 68д	0,0422	

Пам'ятки археології та щойно виявлені об'єкти культурної спадщини на території Синельниківської міської територіальної громади відсутні.

Місто Синельникове не має об'єктів культурної спадщини, включених до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО.

3.10. Управління відходами

Однією із найважливіших екологічних проблем є утворення та накопичення промислових і твердих побутових відходів. Токсичні промислові відходи на території міста відсутні. Утворення відходів, зокрема твердих побутових відходів, з року в рік зростає, значна частка яких видаляється на полігони та сміттєзвалища, що експлуатуються неналежним чином, внаслідок чого створюють негативний вплив на навколишнє природне середовище та здоров'я людей. Відповідно до вимог Директив ЄС по поводженню з відходами необхідно здійснювати заходи по зменшенню обсягів відходів, що підлягають захороненню на полігоні, не менше 50% паперу, скла, металу, пластмаси з побутових відходів піддавати вторинній переробці або повторному використанню.

Санітарне очищення та захоронення твердих побутових відходів, що утворюються в результаті життєдіяльності населення, є однією з найгостріших екологічних проблем у сфері комунального господарства. Це пов'язано зі значним забрудненням навколишнього середовища, що супроводжується негативним впливом на живі організми. На сьогодні ситуація виглядає наступним чином: спостерігається постійне зростання обсягів накопичення відходів на рівні з низьким показником їхнього повторного використання та знешкодження.

Головним управлінням статистики у Дніпропетровській області (лист від 14.08.2025 № 10-13/2366-25) надана статистична інформація щодо утворення та поводження з відходами у Синельниківському районі Дніпропетровської області у 2024 році.

Таблиця 3.10.1.

**Утворення та поводження з відходами
по Синельниківському району у 2024 році^{1,2}**

	Усього, т
Кількість спеціально відведених місць та об'єктів для видалення відходів, одиниць	3
Загальні обсяги утворення відходів	20331,7
у тому числі від економічної діяльності	6488,7
Спалено відходів	24,6
Відновлено відходів	365,2
Видалено відходів у спеціально відведені місця	14207,1

¹ Дані можуть бути уточнені.

² Дані наведено за місцем реєстрації суб'єктів господарської діяльності.

Одним з проблемних питань громади є поводження з безхазяйними відходами, які здійснюють негативний вплив на санітарно-епідеміологічний стан міста, забруднюють землі, зелені зони та водні об'єкти міста. На території міста місця видалення відходів відсутні. За адресою м. Синельникове, вул. Робоча, 121 знаходиться земельна ділянка, яка раніше використовувалась в якості міського звалища побутових відходів. На сьогодні між Синельниківською міською радою та департаментом житлово-комунального господарства та будівництва Дніпропетровської обласної державної адміністрації укладено договір суперфіцію від 10.07.2019 для проведення будівельних робіт по об'єкту «Рекультивация земельної ділянки міського звалища побутових відходів по вул. Робоча, 121, м. Синельникове Дніпропетровської області - будівництво» терміном на 2 (два) роки. За проектом «Рекультивация земельної ділянки міського звалища побутових відходів по вул. Робоча, 121, м. Синельникове Дніпропетровської області - будівництво» у 2020 році виконувались роботи I черги, а саме: рекультивация даної земельної ділянки. На даний час виконання робіт по проекту не завершені.

У м. Синельникове існує Схема санітарної очистки міста, яка затверджена рішенням виконавчого комітету Синельниківської міської ради від 22.06.2016 № 130.

Відповідно до рішення виконавчого комітету міської ради від 23.11.2022 309/0/8-22 «Про введення в дію рішення конкурсної комісії щодо переможця конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів на території м. Синельникове», визначено переможця конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів на території м. Синельникове ТОВ «Дніпрокомунтранс». Між ТОВ «Дніпрокомунтранс» та комунальним підприємством «Еко Дніпро» Дніпропетровської міської ради укладений договір № ТПВ-35/20 на надання послуг у сфері поводження з відходами від 07.12.2020, а саме: надання послуг з приймання, розміщення (зберігання та захоронення) та утилізації твердих побутових відходів і великогабаритних побутових відходів на регіональному сміттєпереробному «Комплексі раціонального використання і зберігання побутових відходів «Правобережний».

Територія міста повністю охоплена планово-регулярною системою санітарного очищення. На маршруті працює 1 спеціалізований сміттєвоз та 1 сміттєвоз для

негабаритних відходів. Зношеність спецавтотранспорту знаходиться в межах норми (65-70%).

У м. Синельниково облаштовано 275 майданчиків для збору ТПВ та 275 шт. відповідних контейнерів для населення. Для юридичних організацій встановлено 120 контейнерів для збору ТПВ.

На сьогоднішній день в м. Синельникове відсутня система роздільного збирання побутових відходів, які утворюються в процесі життєдіяльності населення.

Роздільним збиранням (сортуванням) відходів охоплені тільки 7 шкільних установ міста, що становить приблизно 2%. В кожному ліцеї м. Синельникове встановлені контейнери місткістю 3,3 м³ для роздільного збирання скла, пластику та паперу.

Таблиця 3.10.2.

Суб'єкти господарювання, що здійснюють збирання, заготівлю відходів як вторинної сировини *

<i>Найменування</i>	<i>Місцезнаходження</i>	<i>Спеціалізація (види вторинної сировини)</i>
Дніпропетровське обласне КП "Синельниківська друкарня"	м. Синельникове, вул. _____	Макулатура

* Екологічний паспорт Дніпропетровської області за 2023 рік.

Обсяги утворення твердих побутових та негабаритних відходів в м. Синельникове протягом 2020-2024 років та за I півріччя 2025 року відображено нижче на графіку.

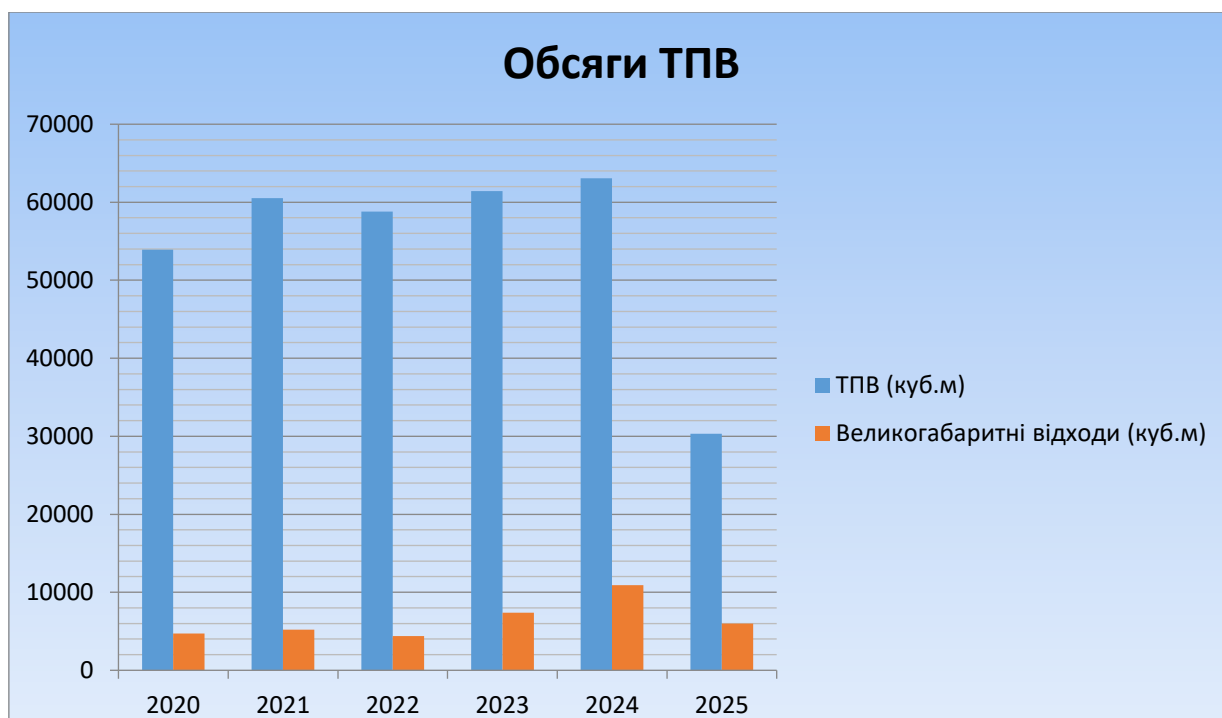

Рис. 3.10.1. Обсяги твердих побутових відходів у м.Синельникове за 2020-2025 роки

3.11. SWOT-аналіз екологічної ситуації території

SWOT-аналіз стану навколишнього природного середовища міста Синельникове був проведений на підставі матеріалів щодо стану довкілля та за результатом визначення обсягів CEO шляхом громадського обговорення і консультацій з відповідними підрозділами з питань охорони навколишнього природного середовища та з питань охорони здоров'я обласної державної адміністрації. Узагальненні результати SWOT-аналізу екологічної ситуації на території міста наведені нижче у таблиці.

Таблиця 3.11.1.

SWOT-аналіз екологічної ситуації м. Синельникове

<i>Сильні сторони</i>	<i>Слабкі сторони</i>
• Задовільний стан атмосферного повітря • Безпечний радіоекологічний стан міста • Наявність об'єктів екологічної мережі • Наявність водних об'єктів • Наявність рекреаційних ресурсів • Наявність лісів • Наявність схеми санітарної очистки міста • Організований вивіз ТПВ • Встановлення контейнерів для роздільного збору ТПВ в освітніх закладах • Рекультивація земельної ділянки міського звалища побутових відходів • Дотримання санітарно-захисної зони від каналізаційних очисних споруд	• Наявність великої промислової зони • Недостатній рівень модернізації та оснащення підприємств міста новітніми екологічно та енергозберігаючими технологіями • Незадовільний стан автомобільних шляхів • Проходження автошляхів Р-85 та Т-04-45 з інтенсивним рухом територією міста • Акустичний вплив від автодоріг та залізничних колій • Недостатній рівень озеленення міста • Незадовільний стан міського зеленого господарства • Відсутність місцевої схеми формування екомережі • Неповне охоплення житлового фонду та об'єктів соціальної сфери централізованою каналізацією • Відсутність організованого відведення та очищення дощових та снігових вод • Відсутність встановлених меж водоохоронних зон та прибережних захисних смуг для більшості водних об'єктів • Відсутність результатів досліджень стану довкілля на здоров'я населення • Наявність кладовищ (закритих) на території міста • Не задовільна система управління відходами • Недостатній рівень санітарної очистки міста • Наявність несанкціонованих сміттєзвалищ • Наявність території, яка використовувалась під міське звалище

	побутових відходів • Низька ефективність очисних споруд систем водовідведення • Високий рівень енергоспоживання у житлово-комунальній сфері • Незадовільний стан систем водопостачання та водовідведення • Не задовільна якість питної води • Нераціональне використання води питної якості (полив) • Неефективна робота каналізаційних очисних споруд • Наявність підтоплених територій
Можливості	Загрози
• Розвиток альтернативної енергетики • Формування на регіональному рівні комплексної системи управління твердими побутовими відходами • Підвищення енергоефективності у виробництві, житлово-комунальній та соціальній сферах • Запровадження політики використання екологічно безпечних технологій	• Тенденції зміни клімату • Природні та техногенні катастрофи • Повномасштабне вторгнення Росії • Зростання рівня захворюваності населення внаслідок забруднення довкілля • Знищення біорізноманіття через надмірний антропогенний вплив на природні комплекси та об'єкти • Зростання рівня забруднення водних об'єктів внаслідок відсутності систем очищення дощових вод в населеному пункті

Прогнозні зміни стану навколишнього середовища, якщо документ державного планування не буде затверджено

Виявлені сильні та слабкі сторони, можливості та загрози формують чітке уявлення про поточну екологічну ситуацію, проблеми та можливості їх вирішення. Виходячи з розглянутих у розділі антропогенних факторів та напрямків їх впливу можемо сформулювати основні прогностні зміни стану довкілля, якщо документ державного планування не буде затверджено.

Враховуючи дані моніторингу стан атмосферного повітря на території міста Синельникове можна вважати задовільним. Відповідно до розрахунків впливу діяльності у частині землекористування на клімат населений пункт знаходиться в статусі поглинач парникових газів. Суттєвим джерелом забруднення виступає автомобільний та залізничний транспорт. Якість повітря може погіршуватись з причин експлуатації технічно зношеного транспорту, сумнівної якості пального, недосконалої організації дорожнього руху, стану дорожнього покриття та за несприятливих метеорологічних умов. На сьогодні спостерігається тенденція до збільшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від транспортних засобів, яка ймовірно продовжуватиметься, оскільки існує потенціал для подальшого зростання рівня автомобілізації. Впровадження проектних рішень, зокрема коригування транспортної схеми, влаштування твердого покриття вулиць і доріг, дозволить зменшити негативний вплив на довкілля населеного пункту, в тому числі здоров'я населення.

В Україні в умовах нестабільної економіки та загостреної екологічної ситуації зміна клімату може мати серйозні наслідки. Результати наукових досліджень, проведених в останні роки, свідчать про те, що зміна клімату в Україні помітно впливає на сільське та лісове господарство, водні та прибережні ресурси. Крім того антропогенний вплив на водні об'єкти населеного пункту не обмежується через відсутність встановлених водоохоронних зон та прибережних захисних смуг.

Також у разі незатвердження містобудівної документації продовжуватиметься забруднення ґрунтів та ґрунтових вод через відсутність організованого водовідведення дощових вод, застарілість системи централізованої каналізації, відсутність очистки стоків.

Передбачені генеральним планом заходи із захисту території від небезпечних інженерно-геологічних та природних процесів мають попередити виникнення аварійно-небезпечних ситуацій та забезпечити надійне функціонування об'єктів, що розміщені на цих територіях; нормативні медико-санітарні умови проживання населення, території, що захищається; збереження природних ландшафтів, заповідних зон, об'єктів природної та культурної спадщини, зон відпочинку тощо.

Існуюча тенденція до збільшення обсягів утворених відходів у довготривалій перспективі матиме додаткове зростання через збільшення кількості населення. Тому впровадження ефективної системи поводження з відходами є вкрай необхідним, зокрема стовідсоткове охоплення населення роздільним збором ТПВ. Такі тимчасові явища, як стихійні сміттєзвалища, призводять до негативного впливу на навколишнє середовище та створює ризики впливу на здоров'я населення. Розвиток системи поводження з відходами є одним із пріоритетних завдань органів в сфері охорони навколишнього природного середовища.

Забезпечення санітарно-гігієнічних умов населеного пункту реалізується шляхом повного охоплення території об'єктами та мережами інженерної інфраструктури, зокрема централізованого водопостачання та водовідведення, дощової каналізації, санітарного очищення території, забезпечення санітарно-гігієнічної сумісності виробничо-комунальних зон, території кладовищ із сільбищною та ландшафтно-рекреаційною зонами, як на існуючих, так і на перспективних ділянках містобудівного освоєння. Реалізація цих завдань передбачає визначення комплексу інженерних заходів з досягненням якості постачання комунальних послуг.

Підводячи підсумки аналізу стану навколишнього середовища слід зазначити, що у випадку, якщо генеральний план міста не буде затверджено, враховуючи його коригування та альтернативи, стратегічні цілі щодо розвитку даного населеного пункту не будуть досягнуті, що призведе до зниження якості екологічних показників стану довкілля та санітарно-гігієнічних умов проживання населення. Відсутність генерального плану міста з належним функціональним зонуванням території з визначенням певного цільового призначення, а також виконанням низки заходів щодо інженерної підготовки та захисту території, більш ймовірно призведе до подальшого неефективного використання земель.

4. ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

У зв'язку з реалізацією заходів, передбачених ДДП, проаналізовані території перспективного будівництва та іншого використання, які підлягатимуть освоєнню чи зміні функціонального призначення, з метою виявлення чинників потенційного впливу на довкілля.

Територіальний поділ, який міститься у Проекті, було оцінено методом групування об'єктів за стандартними категоріями (території виробничої зони, сільськогосподарські території, території зелених насаджень тощо) з метою визначення основних факторів впливу, пов'язаних з конкретними заходами розвитку населеного пункту.

Таблиця 4.1.

Характеристика територій, які ймовірно зазнають впливу внаслідок зміни їх функціонального призначення відповідно до проєктних рішень генерального плану

<i>Номер ділянки</i>	<i>Сучасне використання території</i>	<i>Планована зміна призначення території</i>
1.	Земельна ділянка, яка використовувалась в якості міського звалища побутових відходів	Рекультивация
2.	Територія, вільна від забудови та покрита трав'янистою рослинністю	Підприємство з переробки будівельних відходів
3.	Лісові насадження, зелені насадження загального використання	Парк
4.	Лісові насадження	Рекреаційна зона для жителів
5.	Багатоквартирна житлова забудова, зелені насадження загального використання	Багатоквартирна житлова забудова
6.	Зелені насадження загального використання	Садибна житлова забудова
7.	Територія, вільна від забудови та покрита трав'янистою та деревною рослинністю	АЗС
8.	Території промислових підприємств	Індустріальний парк
9.	Сільськогосподарські території	Сонячні електростанції
10.	Зелені насадження загального використання	Кладовище

Рис.4.1. Території, для яких запропоновані зміни у їх функціональному призначенні

Враховуючи проєктні пропозиції ДДП, використання територій всіх ділянок міста на перспективу матиме екологічне покращення міського середовища, оскільки рекомендована зміна їх функціонального призначення передбачає запровадження екологічно зорієнтованих технологічних, санітарно-гігієнічних, функціонально-планувальних змін в межах зазначених ділянок та регламентованих ними територій впливу.

В основу функціонально-планувальної організації території міста, виконаної генеральним планом, закладені містобудівні принципи, спрямовані на покращення соціальної та екологічної ситуації в цілому, в межах всієї території проєктування:

- повне охоплення території міста об'єктами та мережами інженерної інфраструктури;
- забезпечення водопостачанням та водовідведенням, дощовою каналізацією, санітарним очищенням території тощо;
- ефективне та раціональне використання земель;
- удосконалення поводження з відходами (переробка та повторне використання будівельних відходів);
- створення зручної мережі закладів обслуговування;
- санітарний благоустрій території та організацію місць відпочинку для населення;
- оздоровлення навколишнього середовища.

Реалізація цих положень сприятиме позитивним змінам довкілля та стану здоров'я жителів міста.

При змінах функціонального призначення територій населеного пункту в основному збільшуються території житлової, громадської та рекреаційної забудови, виробничі та транспортно-складські території. Житлова та громадська забудови

проектуються переважно у східній, центральній та південній частинах населеного пункту. Від територій житлової та громадської забудови передбачається помірний вплив, в основному через експлуатацію автотранспорту. Компенсаційними заходами є озеленення вулиць та створення зелених насаджень загального користування (в тому числі формування рекреаційних зон (скверів) в західній та південній частинах міста).

В північно-східній частині міста передбачається розміщення нового кладовища традиційного поховання. В західній частині міста земельна ділянка, яка використовувалась в якості міського звалища побутових відходів, знаходиться на стадії рекультивації.

На перспективу передбачено розміщення територій виробничих підприємств 4 та 5 класу шкідливості в західній та південній частинах міста, індустріального парку на території колишнього Ресорного заводу. Також передбачено влаштування виробничих територій альтернативної енергетики в східній частині міста.

Проектні логістично-складські комплекси будуть розміщені вздовж існуючих промислових територій в західній та південній частинах населеного пункту. Також проєкт пропонує рівномірне розміщення та впорядкування гаражів на територіях багатоквартирної забудови.

Рекреаційні території на перспективу будуть представлені зеленими насадженнями загального користування. Передбачається улаштування вже відведеного міського парку "Дружба-Достик" на території колишнього кладовища по вул. Титова (Небесна). Проектні ділянки розташовані у різних частинах міста загальним розміром 51 га. Крім того передбачається озеленення існуючих паркових зон міста шляхом доповнення та омолодження деревних насаджень.

Аналіз впливу МД на атмосферне повітря

Ймовірне підвищення інтенсивності руху транспорту та відповідно екологічних впливів на прилеглі до вуличної мережі та залізниці території. Реалізація рішень щодо покращення структури і технічних параметрів вуличної мережі, залізниці, озеленення прилеглих смуг і ін., ймовірно забезпечить оптимізацію транспортних впливів на стан повітряного простору міста. Пом'якшення та запобігання потенційних негативних впливів на довкілля стаціонарних джерел викидів, в тому числі об'єктів теплопостачання, передбачається здійснювати шляхом виконання планувальних та інженерно-конструктивних заходів.

Аналіз впливу МД на клімат

Реалізація рішень генерального плану передбачає створення додаткових джерел негативного впливу на клімат – багатоквартирної забудови, виробничих підприємств, торговельних центрів, гаражів, що сприятиме створенню ефекту «теплового острова». З метою мінімізації зазначеного впливу проєктними рішеннями передбачається озеленення території планування.

Відповідно до рекомендацій Міністерства енергетики та захисту довкілля України від 03.03.2020 року №26/1.4-11.3-5650 «Рекомендації щодо включення кліматичних питань до документів державного планування» (<https://mepr.gov.ua/news/34766.html>) враховано специфіку розгляду питань впливу на клімат, аналіз впливу від впровадження рішень ДДП на клімат представлено в таблиці 7.4.

Аналіз впливу МД на водні ресурси

Розвиток системи каналізації забезпечить відведення стоків з території існуючої житлово-громадської забудови та передбачених до містобудівного освоєння ділянок. Реалізація рішень щодо повного підключення існуючої та перспективної житлової і громадської забудови до мережі господарсько-побутової каналізації матиме позитивний вплив на гідрогеологічне середовище території, благоустрій та санітарне оздоровлення середовища.

Реконструкція каналізаційних очисних споруд та будівництво локальних очисних споруд дощової каналізації у місцях випуску дозволить запобігти забрудненню поверхневих водотоків та водойм.

Виконання гідротехнічних та гідромеліоративних заходів, які направлені на благоустрій існуючих водойм, забезпечить їх захист від забруднення і сприятиме використанню в рекреаційних цілях.

Аналіз впливу МД на земельні ресурси, ґрунти

Виконання повного комплексу заходів з інженерної підготовки території на ділянках містобудівного освоєння дозволить скоротити ділянки, де відбуваються процеси підтоплення ґрунтів, провести ефективне планування прибережних ділянок, що в цілому матиме позитивний вплив на формування міського середовища та покращення санітарно-гігієнічних умов території.

Рекультивация земельної ділянки міського звалища побутових відходів позитивно вплине на ґрунтове середовище і довкілля в цілому.

Позитивний вплив на стан земельних ресурсів передбачено за рахунок: вирішення питання поводження з твердими побутовими відходами на території проєктування відповідно до вимог ЗУ «Про управління відходами»; водовідведення дощових та талих вод та їх очистка на проєктних очисних спорудах; перенесення (за необхідності) ґрунту, що підлягає зняттю при проведенні будівельних робіт, на порушені ділянки в межах території проєктування; влаштування проїздів з твердого покриття; озеленення території.

Аналіз впливу МД на утворення та поводження з відходами

Відповідно до Регіонального плану управління відходами у Дніпропетровській області до 2030 року м. Синельникове входить у Синельниківський кластер і є основним населеним пунктом. Відповідно передбачалось будівництво нового регіонального полігону, будівництво сортувального комплексу. Для вказаних цілей розглядалась ділянка в західній частині м. Синельникове. Однак дана територія знаходиться в межах міста, що не відповідає нормативним вимогам. Крім того, запропонована ділянка розташована у верхів'ях улоговини. В період інтенсивного танення снігу або зливи відбувається максимальний поверхневий стік, при якому можливе попадання на територію полігону надлишкових вод з прилеглих площ. Це може призвести до збільшення фільтрату з території полігону, з подальшим винесенням за його межі.

Відтак запропоновану територію не можливо використати для будівництва регіонального полігону.

Аналіз впливу МД на флору та фауну

Представники флори та фауни, які знаходяться під охороною, на території міста відсутні. Створення ландшафтно-паркових та рекреаційних зон матиме позитивний вплив на збагачення природних комплексів та збереження біорізноманіття.

Аналіз впливу МД на природоохоронні території та об'єкти історико-культурної спадщини

Об'єкти природно-заповідного фонду та смарагдової мережі досить віддалені від міста, тому планована діяльність на природоохоронні території безпосередньо не впливатиме.

В межах міста розташовані частина ключової території національного значення «Синельниківський» та нововиділена ключова територія екомережі «Синельниківський міський». Згідно із ч. 1 ст. 6 Закону, включення територій та об'єктів до переліку територій та об'єктів екомережі не призводить до зміни форми власності і категорії земель на відповідні земельні ділянки та інші природні ресурси, їх власника чи користувача.

Вплив на культурну спадщину не передбачається. Якщо в процесі реалізації проєктних рішень, під час будівельних робіт, виявляються археологічні знахідки, процес будівництва має бути призупинений. Представники компетентного органу інформуються згідно з чинним законодавством.

Аналіз впливу МД на фізичні фактори

Основними джерелами шуму в місті виступають автотранспорт та залізниця.

Шумовий коридор залізниці регламентується санітарно-захисною зоною розміром відповідно 100/50 м (згідно ДБН Б.2.2- 12:2019, п.10.1.6). Негативний вплив залізниці на прилеглі райони міста місцями потребує протишумового захисту.

Через місто проходять автодороги регіонального та територіального значення, які обумовлюють шумові навантаження в зонах їх впливу. Зменшення впливів на житлово-громадську забудову передбачається за рахунок раціональної організації транспортних потоків, озеленення шумових коридорів, розміщення в їх межах гаражів, комунально-складських зон і ін.

Із об'єктів транспортної інфраструктури, які є джерелом локальних впливів і регламентуються СЗЗ, в місті передбачається будівництво АЗС та гаражів.

Аналіз впливу МД на соціально-економічні умови та стан здоров'я населення

Розширення системи зелених насаджень загального користування (сквери, парки), створення та облаштування спортивних та ландшафтно-рекреаційних зон короткочасного відпочинку матиме позитивний вплив на загальні умови життєдіяльності, відпочинку та оздоровлення населення, сприятиме зменшенню ризиків для здоров'я населення.

Виконання заходів із повного охоплення житлової та громадської забудови системою якісного питного водопостачання матиме позитивний ефект щодо зменшення ризиків для здоров'я населення.

Озеленення санітарно-захисних зон навколо виробничо-комунальних територій підвищить якість атмосферного повітря на суміжних ділянках житлово-громадської забудови.

Вплив проєктних рішень на економічне середовище можна оцінити як позитивний, оскільки проєктом передбачається розвиток виробничих територій та об'єктів, за рахунок яких будуть створюватися нові робочі місця і підвищуватись трудова зайнятість населення.

Соціальне середовище також зазнає позитивних змін, оскільки внаслідок реалізації проєкту будуть створені нові торговельні заклади та інші об'єкти обслуговування населення, забезпечуватиметься комфортний рівень проживання для мешканців міста.

5. ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

При розробці звіту про стратегічну екологічну оцінку здійснено аналіз та оцінку поточного стану навколишнього середовища міста Синельникове. На основі аналізу екологічної ситуації міста були визначені ключові потенційні екологічні проблеми і ризики, їх територіальний прояв. Заходи щодо шляхів їх розв'язання передбачені Проектом містобудівної документації.

Таблиця 5.1.

Основні екологічні проблеми і ризики впливу на здоров'я населення

Основні екологічні проблеми	Характеристика проблем і ризиків	Територіальна прив'язка	Проектні рішення ДДП
Забруднення атмосферного повітря	Забруднення атмосферного повітря підприємствами міста та автомобільним і залізничним транспортом. Збільшення кількості автономних котелень, використання котлів на твердому паливі.	Ділянки виробничого призначення; сельбищні території, магістрально-вулична мережа міста.	Коригування транспортної схеми міста. Влаштування твердого покриття вулиць, доріг. Планувальна організація СЗЗ джерел забруднення. Збільшення площі зелених насаджень загального користування та спеціального призначення. Застосування теплових установок із сучасними технологіями та устаткуванням для теплопостачання нових об'єктів житлового фонду та громадського будівництва.
Стан водного басейну	Скид неочищених стоків – відсутність біологічної очистки стічних вод. Погіршення гідрологічного режиму водойм.	Водойми	Завершення реконструкції КОС з їх повним переобладнанням. Встановлення ПЗС водойм. Облаштування та благоустрій ставків. Влаштування

Основні екологічні проблеми	Характеристика проблем і ризиків	Територіальна прив'язка	Проектні рішення ДДП
			дощової каналізації.
Наявність територій з проявом несприятливих геологічних процесів та явищ	Підтоплення території	Центральна частина міської території	Відведення дощових і сніготалих вод. Влаштування системи горизонтального дренажу.
Вплив на біорізноманіття	Недостатній рівень озеленення міста	Західна, південна та центральна частини міста	Створення нових та упорядкування існуючих озелених територій загального користування.
Відсутність визначених меж і режимів використання пам'яток культурної спадщини та їх охоронних зон	Відсутність науково-проектної документації з визначення меж і режимів використання пам'яток місцевого значення та їх зон охорони, технічної документації із землеустрою щодо встановлення меж режимоутворюючих об'єктів культурної спадщини	Ділянки розміщення об'єктів культурної спадщини	Встановлення охоронної зони від пам'яток архітектури – 20 м.
Вплив на здоров'я населення	Забруднення атмосферного повітря, переважно викидами забруднюючих речовин від транспорту, акустичне забруднення, незадовільний стан ставків, невідповідність питної води нормативним вимогам.	Територія населеного пункту, що прилягає до автошляхів та залізничних колій	Здійснення заходів щодо зменшення акустичного забруднення від транспорту. Облаштування та благоустрій ставків. Влаштування водовідводу поверхневого стоку. Впровадження використання індивідуальних і колективних установок (пристроїв) доочищення води

Основні екологічні проблеми	Характеристика проблем і ризиків	Територіальна прив'язка	Проектні рішення ДДП
			для питних потреб у місцях її безпосереднього споживання.
Забруднення ґрунтів	Відсутність централізованої дощової каналізації. Наявність колишнього сміттєзвалища.	Територія населеного пункту	Влаштування дощової каналізації. Рекультивація сміттєзвалища.

Забруднення повітря відбувається за рахунок викидів від пересувних та стаціонарних джерел. Автомобільний транспорт виступає одним із найбільших чинників антропогенного забруднення повітря і підвищення рівня шуму. Відтак, територією міста проходять автомобільна дорога регіонального значення Р-85 «Дніпро – Мелітополь» та автомобільна дорога територіального значення у Дніпропетровській та Запорізькій областях Т-04-45. Хоча газопиловий струмінь автотранспорту викидається у повітря не високо над ґрунтом, проте відстань переносу викидних газів, в тому числі й аерозолів важких металів, сажі та інших речовин може досягати 100 м в напрямках дії пануючих вітрів. Максимальна концентрація хімічних елементів спостерігається на відстані 20-30 м від полотна доріг, де збільшується концентрація у верхньому шарі ґрунту натрію, магнію, алюмінію, міді, свинцю, кадмію та ін. Дані ризики є основними серед потенційних впливів на стан здоров'я населення.

Результати оцінки якості атмосферного повітря, отримані як від сучасних супутникових технологій, так і від Відокремленого структурного підрозділу «Синельниківський районний відділ ДУ «Дніпропетровський обласний центр контролю та профілактики хвороб МОЗ України», свідчать про допустиме навантаження на довкілля забруднюючих речовин від джерел забруднення, які розташовані на території населеного пункту. Однак враховуючи специфіку міста потрібно здійснювати модернізацію та оснащення підприємств міста новітніми екологічно та енергозберігаючими технологіями.

Акустичне забруднення. Для забезпечення на сельбищній території акустичного режиму, що відповідає гігієнічним нормативам, необхідне здійснення заходів щодо зменшення акустичного забруднення від залізничного та автомобільного транспорту.

Житлову забудову необхідно відокремлювати від залізничних ліній санітарно-захисною зоною шириною 100 м від осі крайньої залізничної колії за умови забезпечення нормативних рівнів шуму в прилеглих об'єктах та на території забудови.

При розташуванні залізниці у виїмці та при здійсненні спеціальних шумозахисних заходів розміри санітарно-захисної зони встановлюються з урахуванням забезпечення на території житлової забудови нормативних рівнів шуму, але не менше 50 м. При цьому не менше 50 % площі санітарно-захисної зони повинно бути озеленено.

Відстань від меж садових ділянок до осі крайньої залізничної колії слід приймати не менше 50 м при обов'язковому використанні шумозахисного озеленення шириною 25-30 м або інших шумозахисних заходів.

Для захисту від шуму і загазованості вздовж автомобільних доріг слід передбачати смуги зелених насаджень шириною не менше 10 м. Відстань від бровки земляного полотна автомобільних доріг загальної мережі I, II і III категорії необхідно приймати не менше 100 м до житлової забудови і садівницьких товариств, для доріг IV категорії – 50

м при забезпеченні на відповідній території гігієнічних нормативів якості атмосферного повітря та рівнів шуму.

Зміна клімату є одним з найважливіших чинників змін природного характеру, що можуть вплинути на розвиток міста. До антропогенних джерел надходження вуглекислого газу у атмосферу належать, зокрема: спалювання викопного палива, викиди забруднюючих речовин автотранспортом, вирубка лісів.

Забруднення ґрунтів обумовлене скидами стоку дощових вод, що формується на сельбищній території. Так у місті Сингельникове відсутня мережа дощової каналізації. Проте талі і дощові стічні води території населеного пункту можуть контролюватись лише у випадках їх каналізування та очищення. Вплив дифузних джерел забруднення на екологічний стан довкілля в багатьох випадках перевищує вплив точкових джерел та є надзвичайно складним, багатоаспектним та різноплановим.

Наявність ділянок з несприятливими природними умовами (ділянки потенційного підтоплення), які знижують комфортність умов проживання і можуть викликати погіршення санітарно-гігієнічних умов на території житлової забудови, що створює, в тому числі ризики для здоров'я населення.

Території та об'єкти природно-заповідного фонду. На території міста Синельникове відсутні території та об'єкти природно-заповідного фонду. Проте в межах міста розташовані території регіональної екологічної мережі. З метою забезпечення належних умов збереження природоохоронних територій необхідно розроблення місцевої схеми формування екологічної мережі.

Об'єкти культурної спадщини. Науково-проектна документація з визначення меж і режимів використання пам'яток місцевого значення та їх зон охорони, технічна документація із землеустрою щодо встановлення меж режимоутворюючих об'єктів культурної спадщини відсутня.

Згідно із статтями 14¹, 32 Закону України “Про охорону культурної спадщини” визначено, що до затвердження науково-проектної документації з визначення меж та режимів використання території пам'ятки та її зон охорони межі території пам'ятки становлять:

для пам'яток історії - обмежується територією, зайнятою пам'яткою;

для пам'яток архітектури - 20 метрів навколо периметра забудови.

Межі зони охорони пам'ятки у межах населених пунктів становлять 100 метрів від межі території пам'ятки.

Відповідно до статті 34 Закону України “Про охорону культурної спадщини” та статті 53 Земельного кодексу України землі, на яких розташовані пам'ятки, належать до земель історико-культурного призначення, включаються до державних земельних кадастрів, планів землекористування, проектів землеустрою, іншої проектно-планувальної та містобудівної документації.

Встановлення зон охорони пам'яток не може бути підставою для примусового вилучення з володіння (користування) земельних ділянок у юридичних та фізичних осіб за умов дотримання землевласниками та землекористувачами правил використання земель історико-культурного призначення.

6. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОГО ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Україна активно співпрацює з міжнародними організаціями у сфері охорони навколишнього природного середовища для вирішення актуальних питань сьогодення, а також з метою інтеграції держави до світового співтовариства для розв'язання глобальних екологічних проблем.

Міжнародні обов'язки Україна взяла на себе, підписавши міжнародні багатосторонні угоди, що стосуються збереження та збалансованого використання біорізноманіття, серед яких:

- Конвенція про біологічне різноманіття, яка була започаткована під час Всесвітньої конференції глав держав та міністрів довкілля у 1992р. в м. Ріо-де-Жанейро (Бразилія) й ратифікована Верховною Радою України 29 листопада 1994 р.;

- Конвенція про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення головним чином як середовище існування водоплавних птахів (Рамсарська конвенція, м.Рамсар, Іран, 1971 р.);

- Конвенція про збереження мігруючих видів диких тварин (Бонн, 1979 р.);

- Конвенція про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі (Бернська конвенція);

- Угода про збереження афро-євразійських мігруючих водно-болотних птахів (1995р.);

- Угода про збереження кажанів в Європі (1991р.);

- Резолюція Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй №70/1 «Перетворення нашого світу: Порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року» (2015 рік).;

- Рамкова конвенція ООН про зміну клімату (ратифікована Україною 29 жовтня 1996 р.);

- Європейська конвенція про охорону археологічної спадщини (Валлетта, 1992 р.);

- Конвенція про охорону та використання транскордонних водотоків та міжнародних озер (Гельсінкі, 1992 р.), що є чинною в Україні з 1 липня 1999 р.

Нижче в таблиці проаналізований взаємозв'язок ДДП з міжнародними угодами, стороною яких є Україна, та якими встановлюються зобов'язання та заходи у сфері охорони довкілля.

Таблиця 6.1.

Відповідність планувальних рішень проєкту ДДП зобов'язанням у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язаними із запобіганням негативного впливу на здоров'я населення, що встановлені на міжнародному рівні

<i>Назва документу</i>	<i>Окремі цілі документу</i>	<i>Заходи та завдання, представлені в проєкті ДДП</i>	<i>Рівень відповідності: (+) повне (+/-) часткове</i>
Директива №2003/4/ЄС про доступ громадськості до екологічної інформації та про	Гарантування доступу до інформації щодо навколишнього природного середовища для	Інформування громадськості щодо процедури участі в процесі прийняття проєктних рішень, що стосуються	+

<i>Назва документу</i>	<i>Окремі цілі документу</i>	<i>Заходи та завдання, представлені в проєкті ДДП</i>	<i>Рівень відповідності: (+) повне (+/-) часткове</i>
скасування Директиви № 90/313/ЄС	досягнення якомога ширшого систематичного надання та розповсюдження для громадськості інформації щодо стану компонентів навколишнього природного середовища.	навколишнього середовища, шляхом оприлюднення на офіційному сайті Замовника та в Єдиному реєстрі СЕО.	
Атмосферне повітря			
«Перетворення нашого світу: Порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року» (резолюція Генеральної Асамблеї ООН від 25.09.2015)	Ціль 11.6. До 2030 року зменшити негативний екологічний вплив міст у розрахунку на душу населення, зокрема шляхом приділення особливої уваги якості повітря і управлінню побутовими та іншими відходами	- Територіальна оптимізація виробничо-комунальних територій та формування санітарно-захисних зон з метою зменшення рівня забруднення повітря прилеглих територій - Резервування ділянок для створення об'єктів альтернативної енергетики	+
Зміна клімату			
«Трансформація нашого світу: Порядок денний сталого розвитку на 2030 рік» Резолюція ООН 70/1 від 25 вересня 2015 р.	Боротьба зі зміною клімату: вжиття невідкладних заходів щодо боротьби зі змінами клімату та його наслідками.	Розробка заходів, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків проєкту ДДП: заходи з адаптації до змін клімату.	+
Рамкова конвенція ООН про зміну клімату (ратифікована Україною 29 жовтня)	Регулювання заходів зі зменшення викидів діоксиду вуглецю	Влаштування виробничих територій альтернативної енергетики в східній	+

<i>Назва документу</i>	<i>Окремі цілі документу</i>	<i>Заходи та завдання, представлені в проєкті ДДП</i>	<i>Рівень відповідності: (+) повне (+/-) часткове</i>
1996 р.)		частині міста.	
Біорізноманіття			
Конвенція про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі (гл. 2 ст. 4 Бернської конвенції)	1. Кожна Договірна Сторона вживає відповідних і необхідних законодавчих та адміністративних заходів для забезпечення охорони середовищ існування видів дикої флори та фауни, особливо тих, які зазначені у додатках I і II, а також охорони природних середовищ існування, яким загрожує зникнення. 2. Договірні Сторони у своїй політиці планування забудови і розвитку територій враховують потреби охорони природних територій, що охороняються згідно із попереднім пунктом, для того щоб уникнути будь-якої деградації таких територій або у міру можливості звести її до мінімуму.	На території, яку охоплює МД, відсутні природні середовища існування, включені до складу Смарагдової мережі України.	+
Відходи			
«Перетворення нашого світу: Порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року» (резолуція Генеральної Асамблеї ООН від	Завдання 11.5. До 2030 року зменшити негативний екологічний вплив міст у розрахунку на душу населення, зокрема шляхом приділення	- Визначення стратегічних напрямків санітарної очистки території з урахуванням перспективних обсягів утворення побутових відходів	+/-

<i>Назва документу</i>	<i>Окремі цілі документу</i>	<i>Заходи та завдання, представлені в проєкті ДДП</i>	<i>Рівень відповідності: (+) повне (+/-) часткове</i>
25 вересня 2015 р.)	особливої уваги якості повітря і управлінню міськими та іншими відходами		

Метою розроблення генерального плану території є створення та підтримка сприятливого життєвого середовища. Дотримання вище перелічених зобов'язань може бути реалізоване у сфері науково-технічних розробок, вибору технічно-конструкторських рішень при проєктуванні певних об'єктів та споруд, видання певних нормативно-правових актів та державних стандартів в різних галузях господарської діяльності. Проте слід зазначити, що більшість заходів, визначених містобудівною документацією в частині розвитку систем комунальної інфраструктури, поводження з відходами, пропонують впровадження сучасних «дружніх» до оточуючого середовища технологій, що відповідає загальносвітовим принципам охорони довкілля та сприяє дотриманню міжнародних зобов'язань в даній сфері.

Генеральний план території визначає, зокрема, основні принципи і напрямки організації охорони навколишнього природного середовища, захисту території від небезпечних природних і техногенних процесів:

- урахування та взаємоузгодження державних, громадських і приватних інтересів під час планування, забудови та іншого використання територій з дотриманням вимог містобудівного, санітарного, екологічного, природоохоронного, протипожежного та іншого законодавства;
- визначення територій, що мають особливу екологічну, рекреаційно-оздоровчу, наукову, естетичну, історико-культурну цінність, встановлення передбачених законодавством обмежень на їх планування, забудову та інше використання;
- розроблення містобудівних заходів щодо охорони довкілля та раціонального використання природних ресурсів; охорони та збереження нерухомих пам'яток культурної спадщини та пам'яток археології; захисту території та населення від небезпечних природних і техногенних процесів.

Виходячи з цього, при розробленні даної містобудівної документації будуть враховані вимоги чинного законодавства в сфері охорони навколишнього середовища та здоров'я людей, перелік яких наведено в підрозділі 2.2 «Зв'язок з іншими документами державного планування» розділу 2 «Зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування».

Крім того, у документі державного планування враховуються регіональні та місцеві стратегії і програми. При проведенні аналізу контексту стратегічного планування виявлено основні цілі та завдання програм стосовно ключових екологічних проблем, виявлених на території міста Синельникове. Нижче у таблиці представлена оцінка відповідності основних заходів документа державного планування щодо охорони навколишнього природного середовища, у тому числі здоров'я населення, завданням природоохоронної політики.

Таблиця 6.2.

Відповідність проєкту ДДП екологічним цілям національної політики

<i>Документ</i>	<i>Ключові екологічні цілі</i>	<i>Цілі проєкту ДДП, що розглядається</i>	<i>Рівень відповідності*</i>
Атмосферне повітря			
Національний рівень			
Закон України "Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року"	- Викиди забруднюючих речовин у атмосферне повітря від пересувних джерел умовно приведені до оксиду вуглецю з урахуванням відносної агресивності основних забруднювачів зменшаться зі 100% рівня 2015 р. до 70% у 2030 році	- Озеленення території проєктування - Організація дорожнього руху	+
Регіональний рівень			
Дніпропетровська обласна комплексна програма (стратегія) екологічної безпеки та запобігання змінам клімату на 2016 – 2025 роки, затверджена рішенням Дніпропетровської обласної ради від 21.10.2015 р. №680-34/VI	Зменшення забруднення повітряного басейну, зокрема розвиток санітарно-захисних зон, озеленення промислових майданчиків.	Планувальна організація СЗЗ джерел забруднення.	+
Місцевий рівень			
Стратегія розвитку Синельниківської міської територіальної громади на період до 2027 року, затверджена рішенням міської ради від 05.12.2023 № 619-29/VIII	Зменшення рівня забруднення повітряного басейну міста.	Застосування теплових установок із сучасними технологіями та устаткуванням для теплопостачання нових об'єктів житлового фонду та громадського будівництва.	+

<i>Документ</i>	<i>Ключові екологічні цілі</i>	<i>Цілі проєкту ДДП, що розглядається</i>	<i>Рівень відповідності*</i>
Зміна клімату			
Національний рівень			
Концепція реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 07.12.2016 № 932	- Збільшення обсягу поглинання парникових газів шляхом здійснення заходів у сфері землекористування.	- Збільшення площі таких категорій землекористування, що підвищують обсяг поглинання парникових газів (зелені насадження загального користування та спеціального призначення).	+
Розпорядження Кабінету Міністрів України №1363-р від 20.10.2021 р. «Про схвалення Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату на період до 2030 року»	Реконструкція та модернізація очисних споруд. Реформування системи управління відходами.	- Завершення реконструкції КОС з повним її переобладнанням. - Передбачено підприємство з переробки будівельних відходів.	+
Місцевий рівень			
Стратегія розвитку Синельниківської міської територіальної громади на період до 2027 року, затверджена рішенням міської ради від 05.12.2023 № 619-29/VIII	Розвиток альтернативної енергетики.	Влаштування виробничих територій альтернативної енергетики в східній частині міста.	+
Водні ресурси			
Національний рівень			
Закон України “Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року”	- Повне поступове припинення скидання у водні об’єкти неочищених та недостатньо очищених стічних вод і забезпечення відповідності ступеня очищення стічних вод установленим нормативам та	- Реконструкція КОС. - Влаштування дощової каналізації.	+

<i>Документ</i>	<i>Ключові екологічні цілі</i>	<i>Цілі проєкту ДДП, що розглядається</i>	<i>Рівень відповідності*</i>
	стандартам - Зниження рівня забруднення вод		
Концепція реалізації державної політики у сфері промислового забруднення, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 22.05.2019 № 402	- Зменшення скидів забруднених стічних вод у водні об'єкти у 2030 р. до 5% загального обсягу скидів порівняно з 15,7% у 2015 році	- Реконструкція КОС. - Влаштування дощової каналізації.	+
Постанова Кабінету Міністрів України від 08.05.1996 № 486 «Про затвердження Порядку визначення розмірів і меж водоохоронних зон та режиму ведення господарської діяльності в них»	- У межах населених пунктів водоохоронні зони, прибережні захисні смуги та пляжні зони встановлюються згідно з комплексними планами просторового розвитку територій територіальних громад та генеральними планами населених пунктів	- Визначення та встановлення прибережних захисних смуг.	+/-
Місцевий рівень			
Стратегія розвитку Синельниківської міської територіальної громади на період до 2027 року, затверджена рішенням міської ради від 05.12.2023 № 619-29/VIII	Захист водних ресурсів від виснаження та забруднення. Відновлення гідрологічного режиму та водойм міста.	- Реконструкція та розчистка від мулу трьох існуючих ставків. - Здійснення заходів щодо захисту крутих схилів від процесу ерозії, які призводять до замулення існуючих ставків.	+
Земельні ресурси			
Національний рівень			
Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 695	- Забезпечення актуальною містобудівною документацією (розробленою після 2010 року)	- Розроблення містобудівної документації «Внесення змін в генеральний план м. Синельникове Дніпропетровської області».	+
Постанова Ради Міністрів	- Проведення протиерозійних робіт:	- Здійснення заходів щодо	+

<i>Документ</i>	<i>Ключові екологічні цілі</i>	<i>Цілі проєкту ДДП, що розглядається</i>	<i>Рівень відповідності*</i>
Української РСР від 16.05.1967р. № 320 «Невідкладні заходи по захисту ґрунтів від вітрової і водної ерозії в Українській РСР».	створення полезахисних смуг; заліснення ярів, балок, а також берегів річок і водоймищ; терасування крутих схилів.	захисту крутих схилів від процесу ерозії, які призводять до замулення існуючих ставків. - Озеленення прибережних ділянок.	
Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затверджена Постановою Кабінету Міністрів України від 05 серпня 2020 р. № 695.	Передбачення у проєктах містобудівної документації відповідного рівня промислових зон, промислових районів, груп підприємств або розташованих окремо підприємств, зокрема територій, на яких розміщена інноваційна інфраструктура, індустріальні парки, з урахуванням їх спеціалізації та транспортної доступності.	Розміщення індустріального парку.	+
Місцевий рівень			
Стратегія розвитку Синельниківської міської територіальної громади на період до 2027 року, затверджена рішенням міської ради від 05.12.2023 № 619-29/VIII	Зменшення підтоплення територій міста.	- Будівництво дощової каналізації із розгалуженою дощоприймальною мережею, як основний засіб боротьби від підтоплення території. - Будівництво першої черги дренажної системи.	+
Програма розвитку земельних відносин на території Синельниківської міської територіальної громади на 2026-	Розробка проєкту землеустрою щодо встановлення (зміни) меж міста Синельникове.	Формування проєктних меж м. Синельникове.	+/-

<i>Документ</i>	<i>Ключові екологічні цілі</i>	<i>Цілі проєкту ДДП, що розглядається</i>	<i>Рівень відповідності*</i>
2030 роки, погоджена рішенням виконавчого комітету Синельниківської міської ради від 23.05.2025 р. № 210/0/8-25			
Відходи			
Національний рівень			
Національний план управління відходами до 2033 року, схвалений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27.12.2024 № 1353-р	Будівництво регіональних полігонів для відходів. Встановлення сортувальних ліній на полігонах для відходів.	Визначення стратегічних напрямків санітарної очистки території з урахуванням перспективних обсягів утворення побутових відходів	+/-
Регіональний рівень			
Регіональний план управління відходами у Дніпропетровській області до 2030 року, схвалений Дніпропетровською обласною військовою адміністрацією від 28.07.2022 р. № 2595/0/526-22	Відповідно до вибраної альтернативи 4 створення Синельниківського кластеру з подальшим будівництвом сортувального комплексу в м. Синельникове, модернізація існуючого/будівництво нового регіонального полігону.	Рекультивация земельної ділянки міського звалища побутових відходів	-
Місцевий рівень			
Стратегія розвитку Синельниківської міської територіальної громади на період до 2027 року, затверджена рішенням міської ради від 05.12.2023 № 619-29/VIII	Поліпшення управління ТПВ, зменшення кількості несанкціонованих звалищ.	Рекультивация земельної ділянки міського звалища побутових відходів	+/-
Програма охорони навколишнього природного середовища у місті Синельниковому на	Будівництво полігону ТПВ. Впровадження роздільного збирання складових ТПВ. Введення потужностей	Рекультивация земельної ділянки міського звалища побутових відходів	+/-

<i>Документ</i>	<i>Ключові екологічні цілі</i>	<i>Цілі проєкту ДДП, що розглядається</i>	<i>Рівень відповідності*</i>
період 2021-2027 роки, затверджена рішенням виконавчого комітету Синельниківської міської ради від 23.09.2022 № 245/0/8-22	сортувально-переробних комплексів з полігонами для розміщення залишків. Рекультивація діючого несанкціонованого звалища (у разі його закриття).		
Зелені насадження			
Національний рівень			
Розпорядження Кабінету Міністрів України від 21 квітня 2021 р. № 443-р «Про затвердження Національного плану дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 року».	- Розроблення і затвердження програм комплексного розвитку зелених зон міст	Збільшення кількості зелених насаджень загального користування до 325,41 га.	+/-
Місцевий рівень			
Стратегія розвитку Синельниківської міської територіальної громади на період до 2027 року, затверджена рішенням міської ради від 05.12.2023 № 619-29/VIII	Збільшення зелених насаджень у паркових зонах міста.	Озеленення існуючих паркових зон міста шляхом доповнення та омолодження деревних насаджень.	+
Програма охорони навколишнього природного середовища у місті Синельниковому на період 2021-2027 роки, затверджена рішенням виконавчого комітету Синельниківської міської ради від 23.09.2022 № 245/0/8-22	Розширення площ нових зелених насаджень з висадкою 900 нових дерев.	- Улаштування міського парку "Дружба-Достик". - Створення нових озелених територій загального користування (в тому числі формування рекреаційних зон (скверів) в західній та південній частинах міста).	+
Програма охорони навколишнього	Розширення площ нових зелених насаджень	- Улаштування міського парку	+

<i>Документ</i>	<i>Ключові екологічні цілі</i>	<i>Цілі проєкту ДДП, що розглядається</i>	<i>Рівень відповідності*</i>
природного середовища на території Синельниківської міської територіальної громади на період 2026-2030 роки, затверджена рішенням виконавчого комітету Синельниківської міської ради від 23.05.2025 р. № 211/0/8-25	з висадкою 1000 нових дерев.	"Дружба-Достик». - Створення нових озелених територій загального користування (в тому числі формування рекреаційних зон (скверів) в західній та південній частинах міста).	
Культурна спадщина			
Місцевий рівень			
Міська Програма розвитку культури Синельниківської міської територіальної громади на 2026-2030 роки, затверджена рішенням виконавчого комітету Синельниківської міської ради від 23.05.2025 р. № 206/0/8-25	Забезпечення належного рівня охорони та збереження об'єктів культурної спадщини шляхом розроблення облікової документації на об'єкти культурної спадщини.	Встановлення межі охоронної зони від пам'ятки архітектури відповідно до нормативних вимог (ДБН Б.2.2-12:2019, п. 13.1.4).	+/-
Здоров'я населення			
Національний рівень			
Указ Президента України від 30.09.2019 №722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року».	- Забезпечення доступності та сталого управління санітарією	- Повне обладнання житлового фонду системою водопостачання. - Реконструкція системи водопостачання зі збільшенням продуктивності до 7,41 тис. м³/добу. - Впровадження використання індивідуальних і колективних установок (пристроїв) доочищення води для питних потреб у	+

<i>Документ</i>	<i>Ключові екологічні цілі</i>	<i>Цілі проєкту ДДП, що розглядається</i>	<i>Рівень відповідності*</i>
		місцях безпосереднього споживання. - Проведення поступового охоплення всієї забудови міста централізованою каналізацією. - Модернізація системи водовідведення.	
Місцевий рівень			
Стратегія розвитку Синельниківської міської територіальної громади на період до 2027 року, затверджена рішенням міської ради від 05.12.2023 № 619-29/VIII	Поліпшення якості питної води та забезпечення водою споживачів.	- Повне обладнання житлового фонду системою водопостачання. - Впровадження використання індивідуальних і колективних установок (пристроїв) доочищення води для питних потреб у місцях безпосереднього споживання.	+

* – (+) повна відповідність, (+/-) часткова відповідність, (-) невідповідність

7. ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (1, 3-5 ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ – 50-100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ

Наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення – це будь-які ймовірні наслідки для флори, фауни, біорізноманіття, ґрунту, клімату, повітря, води, ландшафту (включаючи техногенного), природних територій та об'єктів, безпеки життєдіяльності населення та його здоров'я, матеріальних активів, об'єктів культурної спадщини та взаємодія цих факторів.

Проектом вирішується питання покращення санітарно-гігієнічних умов населення, впорядкування функціонального зонування, створення належного естетичного і природного середовища. Оцінка ймовірного впливу проекту на складові довкілля здійснена шляхом аналізу наслідків, пов'язаних із запропонованими змінами функціонального використання територій та основними проектними рішеннями генерального плану (табл.7.1).

Таблиця 7.1.

Узагальнені результати процедури оцінки містобудівної документації

<i>Територія*</i>	<i>Атмосферне повітря</i>	<i>Клімат</i>	<i>Вода</i>	<i>Ґрунти</i>	<i>Природо-охоронні території</i>	<i>Біорізноманіття</i>	<i>Здоров'я населення</i>
Ділянка №1	П/ДС/М	П/ДС/М	0	П/ДС/М	0	П/ДС/М	Нп/ДС/М
Ділянка №2	П/ДС/М	0	0	Нп/ДС/М	0	Нп/ДС/М	0
Ділянка №3	0	0	0	0	0	0	Нп/ДС/М
Ділянка №4	0	0	0	0	0	0	Нп/ДС/М
Ділянка №5	Нп/ДС/М	Нп/ДС/М	П/ДС/М	0	0	Нп/ДС/М	Нп/ДС/М
Ділянка №6	Нп/ДС/М	0	П/ДС/М	0	0	0	Нп/ДС/М
Ділянка №7	П/ДС/М/К	П/ДС/М/К	0	Нп/ДС/М	0	Нп/ДС/М	Нп/ДС/М
Ділянка №8	П/ДС/М/К	П/ДС/М/К	П/ДС/М	Нп/ДС/М	0	0	Нп/ДС/М
Ділянка №9	0	0	0	0	0	Нп/ДС/М	0
Ділянка №10	0	0	Нп/ДС/М	П/КС/М	0	Нп/ДС/М	0

* Номер ділянки містобудівного освоєння, визначений у розділі 4 «Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)» (таблиця 4.1, рис. 4.1).

ПОЗНАЧЕННЯ	Пояснення
-2	Значний негативний вплив. Значний негативний вплив слід звести до мінімуму із застосуванням заходів щодо пом'якшення наслідків, щоб він став незначним.
-1	Помірний негативний вплив. Цей вплив є прийнятним.
0	Немає впливу.
+ 1	Помірний позитивний вплив.
+ 2	Значний позитивний вплив.
(?)	Значення впливу не може бути оцінено з певністю через відсутність даних про компоненти довкілля, заплановану діяльність або з інших причин.
П / Нп	Прямий / Непрямий
ДС/ СС/ КС	Довгостроковий (10-15 років) / Середньостроковий (3-5 років) / Короткостроковий (1 рік)
М / Р	Місцевий / Регіональний
К / С / ТрК	Кумулятивний / Синергічний / Транскордонний

Детальніший опис наслідків для кожної ключової складової довкілля представлено у вигляді матриці (табл.7.2.).

Таблиця 7.2.

Наслідки для довкілля на території містобудівного освоєння

<i>Складова довкілля</i>	<i>Оцінка впливу</i>	<i>Характеристика впливу</i>
Атмосферне повітря	-1, +1	Будівництво АЗС, підприємства по переробці будівельних відходів, розміщення індустріального парку, логістично-складських комплексів, будівництво житлової забудови впливатиме на збільшення викидів забруднюючих речовин. Створення умов для самоочищення атмосферного повітря внаслідок поглинання забруднюючих речовин рослинами шляхом створення санітарно-захисних зон навколо джерел викидів та їх озеленення, планування озелених територій загального користування. Зменшення обсягів викидів у результаті оптимізації схем дорожнього руху.
Водні ресурси	-1, +1	Збільшення обсягів питної води та утворених стічних вод. Забезпечення централізованою мережею господарсько-побутової каналізації, влаштування дощової каналізації. Реконструкція КОС. Встановлення прибережних захисних смуг. Благоустрій ПЗС та їх озеленення.
Ґрунти	-1, +2	Містобудівне освоєння, пов'язане з виділенням земель під житлову забудову, виробничих підприємств, території закладів торгівлі, передбачає зміну цільового призначення та скорочення площ земель сільськогосподарських угідь, території зелених насаджень загального

<i>Складова довкілля</i>	<i>Оцінка впливу</i>	<i>Характеристика впливу</i>
		користування. Виконання повного комплексу заходів з інженерної підготовки території на ділянках містобудівного освоєння дозволить ліквідувати несприятливі території (зокрема підтоплення території), що в цілому матиме позитивний вплив на формування середовища. Забруднення приземного шару речовинами, що надходять від стаціонарних та пересувних джерел викидів. Озеленення території населеного пункту. Рекультивація земельної ділянки, що використовувалась в якості міського звалища побутових відходів.
Біорізноманіття	-1, +2	Втрата життєвого простору для біорізноманіття під час будівництва запланованих об'єктів, що компенсується озелененням СЗЗ. Збільшення площ озеленення міста.
Здоров'я населення	-1, +1	Надходження забруднюючих речовин з територій підприємств та від автотранспорту. Прийняття належних заходів щодо організації СЗЗ від джерел забруднення атмосферного повітря. Збільшення рекреаційних територій та площ зелених насаджень. Покращення умов проживання шляхом збільшення житлового фонду. Забезпечення питною водою нормативної якості – впровадження використання індивідуальних і колективних установок (пристроїв) доочищення води для питних потреб у місцях її безпосереднього споживання.
Соціально-економічне середовище	+2	Підвищення комфорту міста, доступності об'єктів відпочинку, соціальних зв'язків громадян, покращення здоров'я населення, збільшення робочих місць.

До короткострокових наслідків (1 рік) належатиме порушення рослинного покриву внаслідок будівельних робіт під час будівництва проєктних об'єктів. Також на етапі будівництва виникає шумове забруднення, яке матиме короткостроковий та локальний характер.

Середньострокові (3-5 років) та довгострокові негативні наслідки (10-15 років) – наразі відсутні. Негативний вплив може спричинити недотримання вимог природоохоронного законодавства під час реалізації проєктних рішень генплану. Контроль цього питання належить природоохоронним службам.

За умови впровадження проєктних рішень передбачається поступове зменшення негативного впливу на довкілля та здоров'я населення за рахунок упорядкування прибережних захисних смуг, забезпечення усіх проєктних та існуючих (де є технічна можливість) територій міста централізованим каналізуванням, завершення реконструкції

КОС, реконструкції системи водопостачання, влаштування дощової каналізації, здійснення заходів проти підтоплення території.

З боку соціально-економічних умов провадження планової діяльності передбачаються позитивні наслідки, а саме: покращення умов проживання населення, розвиток інфраструктури, створення нових робочих місць, що сприятиме зайнятості населення та надходженню грошових коштів у місцевий бюджет.

Уточнення прогнозованих наслідків впливу можливе за умови отримання інформації щодо етапів, термінів та обсягів впровадження проєктних заходів, а також виконання польових досліджень для уточнення впливу розглянутих факторів. У разі виявлення не передбачених цим Звітом наслідків та для їх запобігання, Замовник має дотримуватись п. 1 ст. 17 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку».

В результаті проведеної оцінки впливу проєкту на природне навколишнє середовище приходимо до висновку, що проєктована діяльність завдаватиме помірний вплив на стан атмосферного повітря, ґрунтів та водних об'єктів.

До постійних наслідків слід віднести:

- викиди в атмосферне повітря від транспорту та обслуговуючих його підприємств, від виробничих підприємств;
- утворення стічних вод;
- утворення відходів.

Компенсаційними заходами є: визначення СЗЗ для джерел викидів забруднюючих речовин; створення територій зелених насаджень спеціального призначення площею 24,57 га; завершення реконструкції КОС з її повним переобладнанням; влаштування очисних споруд дощової каналізації; впровадження роздільного збору ТПВ.

Ймовірні ризики та негативні наслідки:

Реалізація проєктних рішень щодо зміни функціонального використання виключного переліку територій для розміщення громадської та садибної забудови може супроводжуватись ризиками забруднення ґрунтових вод при не бажанні власників підключатися до централізованих мереж водовідведення.

У разі освоєння територій призначених для житлової та громадської забудови в результаті будівництва об'єктів та супутньої інфраструктури відбудеться фізичне переміщення верхніх шарів ґрунту, їх ущільнення.

Освоєння частини ділянок потребує зміни їх функціонального використання, з вилученням із складу земель сільськогосподарського призначення та своєчасного виконання заходів з інженерної підготовки та захисту території.

Планована діяльність буде мати локальний вплив на флору та фауну, за рахунок будівництва нових об'єктів, присутності людей та автотранспорту.

Позитивні наслідки:

Запропоновані рекомендації та передбачені заходи мають потенціал для позитивного впливу на якість повітря, зокрема оптимізація схем руху, озеленення придорожніх територій. Планування зелених насаджень загального користування, створення санітарно-захисних зон навколо стаціонарних джерел забруднення повітря та їх озеленення також сприятиме покращенню стану атмосферного басейну.

При реалізації рішень стосовно повного охоплення населеного пункту мережами господарсько-побутової та дощової каналізації очікується позитивний вплив на гідрогеологічне середовище, що в майбутньому також матиме вплив на здоров'я населення.

Одночасно вдосконалення системи водопостачання дозволить розширити доступ населення до джерел якісної води, що в майбутньому призведе до покращення стану здоров'я. Дане питання потребує пріоритетної уваги та першочергової реалізації з метою

своєчасного забезпечення водопостачанням фонду житлово-громадської забудови, передбаченого до будівництва, оскільки забезпечення якісною питною водою є одним із головних питань у забезпеченні санітарно-гігієнічних умов проживання та охорони здоров'я населення.

Пропозиції щодо поводження з твердими побутовими відходами сприятимуть зменшенню шкідливого впливу ТПВ на довкілля. Повне охоплення населення міста централізованим вивезенням відходів дозволить здійснювати своєчасний, в повному обсязі збір відходів та запобігти утворенню стихійних сміттєзвалищ. Вилучення ресурсоцінних компонентів твердих побутових відходів надасть можливість знизити обсяги захоронених відходів.

Потенціал для позитивного впливу на біорізноманіття матиме збільшення озеленених територій. Так, площа зелених насаджень загального користування на перспективу збільшиться на 26,25 га, площа зелених насаджень спеціального призначення – на 24,57 га. Крім того підвищення рівня озеленення території міста дозволить покращити стан атмосферного повітря та ґрунтів, збільшить екологічну та біологічну ємкість території (чисельність і склад живих організмів), покращить стан ландшафтів та умови проживання населення.

Вплив планованої діяльності на клімат. Відповідно до «Рекомендації щодо включення кліматичних питань до документів державного планування» проведено оцінку впливу на клімат ДДП. Питання пом'якшення та адаптації до змін клімату в наслідок реалізації планованої діяльності надано в таблиці 7.3.

Таблиця 7.3.

Ознаки впливу на клімат внаслідок реалізації генерального плану

<i>Напрямок</i>	<i>Вплив на клімат</i>	<i>Ознаки</i>
Пом'якшення наслідків зміни клімату	Зменшення сумарного щорічного негативного впливу на клімат	- Зменшення енерго- та ресурсокористування; - Зменшення використання викопного палива; - Збільшення використання відновлювальних джерел енергії; - Перехід на низьковуглецеві технології.
	Збільшення сумарного щорічного негативного впливу на клімат	- Збільшення енерго-, ресурсо- та водокористування; - Зменшення території лісів; - Збільшення індивідуального транспорту.
	Одноразові великі викиди парникових газів	- Масштабні земельні роботи.
Адаптація до зміни клімату	Сприяння підвищенню сумарного адаптаційного потенціалу території до зміни клімату	Енергонезалежність, енергоефективність, водо-збереження, матеріалозбереження; - Перехід на ефективні в умовах

<i>Напрям</i>	<i>Вплив на клімат</i>	<i>Ознаки</i>
		зміни клімату технології; - Забезпечення комфортних зон (тінь, вода, контрольована температура та вологість); - Підготовка до надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру (в т.ч. запаси та запасні джерела); - Перевага місцевих ресурсів.
	Зменшення сумарного адаптаційного потенціалу регіону до зміни клімату	- Збільшення потреб в усіх видах ресурсів та енергії, в першу чергу води.

За умови використання проєктованих ділянок за цільовим призначенням відбудуться зміни в обсягах викидів та поглинанні парникових газів. Для оцінки щорічних викидів/поглинання ПГ від землекористування на підставі просторового аналізу побудовано матрицю проєктованого перетворення існуючого розподілу категорій землекористування в запланований, в якій розглядається розмір та характер впливу запланованих змін землекористування на викиди та поглинання ПГ (табл. 7.4).

З огляду на нульові показники коефіцієнту таких категорій землекористування, як постійні води, поселення та інші землі, в матриці висвітлені ті категорії землекористування, що мають вплив на утворення/поглинання ПГ.

Таблиця 7.4.

Матриця впливу запланованого перетворення категорій землекористування

<i>Категорія земель</i>	<i>Коефіцієнт тон CO₂ екв на 1 га</i>	<i>Площа на 2025 рік</i>	<i>Викиди ПГ у 2025 році</i>	<i>Площа на розрахунковий період, га</i>	<i>Викиди ПГ на розрахунковий період</i>	<i>Щорічна різниця викидів ПГ тон CO₂ екв</i>
Лісові площі FO	-4,78	856,15	-4092,40	906,97	-4335,32	-242,92
Оброблені землі CR	1,18	224,91	265,39	123,94	146,25	-119,14
Разом			-3827,00		-4189,07	-362,06

Отже реалізація генерального плану території в напрямку землекористування збільшить обсяги поглинання парникових газів на 362,06 CO₂ екв.

В рамках діяльності з протидії зміні клімату пропонується озеленення прибережних захисних смуг здійснити в основному за рахунок деревних насаджень.

Фактори потенційного кумулятивного впливу. Ймовірність того, що реалізація генерального плану території призведе до таких можливих впливів на довкілля або

здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності матимуть значний сумарний (кумулятивний) вплив на довкілля, є незначною.

В атмосферне повітря населеного пункту здійснюються викиди від автомобільного та залізничного транспорту, потрапляють забруднюючі речовини від підприємств. При реалізації генерального плану м. Синельникове передбачається формування нових житлових кварталів садибної забудови, розміщення закладів торгівлі, розміщення територій виробничих підприємств 4 та 5 класу шкідливості та логістично-складських комплексів, що потенційно створюватиме додаткове навантаження на атмосферне повітря, включаючи вплив від діяльності транспортних засобів. З метою зниження імовірного негативного впливу пропонується благоустрій та озеленення санітарно-захисних зон, впровадження заходів щодо зменшення надходження забруднюючих речовин в атмосферне повітря від автотранспорту, оптимізація схем дорожнього руху.

Розвиток забудови, імовірно, супроводжуватиметься підвищенням антропогенного навантаження і на інші складові довкілля за рахунок збільшення обсягів використання питної води, утворення стічних вод і відходів. Відтак, проєктні рішення генерального плану передбачають розширення доступу населення до системи каналізації. Щодо зростання обсягів відходів, то розрахунковий річний обсяг ТПВ для населення міста Синельникове на перспективу складає 9,40 тис. т/рік. З метою захисту навколишнього природного середовища від впливу відходів генеральним планом пропонуються наступні заходи: організація роздільного збирання та сортування відходів, повне охоплення населення міста централізованим збором та вивезенням ТПВ у визначені місця видалення відходів.

Таким чином, реалізація генерального плану території міста Синельникове не має супроводжуватися появою нових значних негативних наслідків для довкілля. Разом із тим реалізація багатьох проєктних рішень генерального плану може призвести до покращення екологічної та соціально-економічної ситуації у населеному пункті.

Більш детально вплив на довкілля від планованої діяльності, щодо якої законодавством передбачено здійснення оцінки впливу на довкілля, досліджуватиметься на стадії процедури ОВД відповідно до вимог Закону України «Про оцінку впливу на довкілля».

8. ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Комплекс екологоорієнтованих засобів щодо захисту навколишнього середовища охоплює заходи, спрямовані на охорону і раціональне використання природних ресурсів, і заходи, які забезпечують нормативні санітарно-гігієнічні параметри середовища міських і сільських поселень. Соціально необхідні охоронні заходи поділяються на організаційні, економічні та містобудівні.

Містобудівні заходи забезпечують охорону природного середовища за рахунок раціонального функціонального зонування території, створення санітарно-захисних зон, визначення територій природно-заповідного фонду, забезпечення екологічного балансу природно-ландшафтних та урбанізованих територій.

Основні принципи екологічного захисту навколишнього середовища наступні:

- збереження та раціональне використання цінних природних ресурсів;
- дотримання нормативів гранично допустимих рівнів екологічного навантаження на природне середовище та санітарних нормативів в місцях забудови;
- виділення природно-заповідних, ландшафтних, курортно-рекреаційних, історико-культурних зон з відповідним режимом їх охорони;
- встановлення прибережних захисних смуг для охорони водойм тощо.

Таблиця 8.1.

Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання містобудівної документації

<i>Складові довкілля, в тому числі здоров'я населення</i>	<i>Заходи, які передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання містобудівної документації</i>
Атмосферне повітря	– Планувальна організація СЗЗ джерел забруднення. – Збільшення площі зелених насаджень загального користування та спеціального призначення. – Озеленення існуючих паркових зон міста шляхом доповнення та омолодження деревних насаджень. – Вдосконалення та подальший розвиток транспортної інфраструктури міста. – Влаштування твердого покриття вулиць, доріг. – Застосування теплових установок із сучасними технологіями та устаткуванням для теплопостачання нових об'єктів житлового фонду та громадського будівництва.
Водні ресурси	– Встановлення прибережних захисних смуг водних об'єктів міста. – Благоустрій прибережних територій, що включає їх озеленення. – Винесення з прибережних захисних смуг самовільно побудовані споруди, городи та інші об'єкти. – Облаштування та благоустрій ставків. – Завершення реконструкції КОС з її повним переобладнанням. – Використання очищених та знезаражених стічних вод для зрошення зелених насаджень.

<i>Складові довкілля, в тому числі здоров'я населення</i>	<i>Заходи, які передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання містобудівної документації</i>
	– Влаштування очисних споруд дощової каналізації. – Впровадження комплексу заходів щодо екологізації водогосподарського комплексу.
Земельні ресурси	– 100 % каналізування забудови в межах території, що проєктується. – Влаштування дощової каналізації. – Максимальне збереження площі земельних ділянок з ґрунтовим і рослинним покривом. – При будівництві об'єктів зняття та складування у визначених місцях родючого шару ґрунту з наступним використанням його для поліпшення малопродуктивних угідь, рекультивації земель та благоустрою населеного пункту.
Відходи	– Забезпечення повного збору всіх видів відходів. – Впровадження системи роздільного збору ТПВ. – Прийняття участі у розробці проєкту будівництва регіонального полігону ТПВ. – Розробка місцевого плану управління відходами.
Біорізноманіття	– Врахування територій екологічної мережі при прийнятті проєктних рішень. – Збільшення площі зелених насаджень. – Формування локальних місць рекреаційного використання з їх благоустроєм та ландшафтною організацією.
Об'єкти культурної спадщини	– Зупинення проведення будь-яких земляних робіт, під час яких було виявлено знахідку археологічного або історичного характеру, та повідомлення відповідного органу охорони культурної спадщини, на території якого проводяться земляні роботи (земляні роботи можуть бути відновлені лише згідно з письмовим дозволом відповідного органу охорони культурної спадщини після завершення археологічних досліджень відповідної території). – Встановлення межі охоронної зони від пам'ятки архітектури – 20 м.
Здоров'я населення	– Забезпечення розрахункової потреби у воді питної якості шляхом реконструкції централізованої системи водопостачання (збільшення продуктивності до 7,41 тис. м³/добу). – Загальне технічне переоснащення підвищувальних насосних станцій із застосуванням частотного регулювання подачі питної води з метою зниження енергозатрат. – Повне обладнання житлового фонду системою водопостачання, забезпечення сталої подачі води всім групам споживачів. – Впровадження сучасних технологій знезараження води.

<i>Складові довкілля, в тому числі здоров'я населення</i>	<i>Заходи, які передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання містобудівної документації</i>
	– Впровадження використання індивідуальних і колективних установок (пристроїв) доочищення води для питних потреб у місцях її безпосереднього споживання. – Розміщення нового кладовища традиційного поховання в східній частині населеного пункту. – Встановлення санітарно-захисної зони від проєктних виробництв. – Впорядкування рекреаційних територій для короткочасного відпочинку населення. – Влаштування системи горизонтального дренажу із попереднім або одночасним водовідводом поверхневого стоку з метою захисту території від підтоплення.

9. ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ (НЕДОСТАТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ТАКОЇ ОЦІНКИ)

Законодавство України та передова міжнародна практика передбачають оцінку альтернативних варіантів як частину екологічної оцінки конкретного регіону. У контексті стратегічної екологічної оцінки містобудівної документації «Внесення змін в генеральний план міста Синельникове Дніпропетровської області» з метою розгляду альтернативних проектних рішень і їх екологічних наслідків було розглянуто «нульовий» сценарій та здійснено порівняльний аналіз попередньо розробленого генерального плану міста 2008 року та проекту генерального плану 2025 року.

1. «Нульовий» сценарій. При гіпотетичному «нульовому» сценарії не розробляються і не затверджуються зміни до генерального плану міста. Цей сценарій може розглядатися як продовження поточних (найчастіше несприятливих) тенденцій щодо стану довкілля, в тому числі здоров'я населення, зокрема таких як забруднення ставків, підтоплення території та ін. Отже, приходимо до висновку, що при «нульовому» варіанті подальший стабільний розвиток громади є очевидно проблематичним, і ця альтернатива веде до погіршення екологічної ситуації, погіршення стану здоров'я населення, неефективного використання земельних ресурсів.

2. Порівняльний аналіз генпланів 2008 р. і 2025 р. При аналізі існуючого та проектного генеральних планів доцільним було зіставити дві концепції подальшого розвитку населеного пункту. У результаті порівняння оціночних факторів впливу на довкілля, пов'язаних з різним функціональним призначенням ряду територій в запропонованому Генплані 2025 р., з факторами Генплану 2008 р. виявилася перевага першого по більшості відповідних параметрів (див. таблицю нижче).

Таблиця 9.1.

**Порівняльний аналіз альтернативних рішень
(Генплани 2008 р. і 2025 р. з розвитку м.Синельникове)**

№ території	Функціональне призначення землі по Генплану 2008 р.	Функціональне призначення землі по Генплану 2025 р.	Вплив на компоненти довкілля				Коментарі (аргументи на користь обраного рівня впливу)
			Повітря	Вода	Ґрунт	Біорізноманіття	
1.	Сміттєпереробний завод, міське сміттєзвалище	Рекультивация	+2	+2	+2	+2	Ділянка розташована в межах населеного пункту, поруч знаходиться територія екологічної мережі.
2.	Промислові та комунальні території	Підприємство з переробки будівельних відходів	-	-	-	-	Рециклінг відходів. Зменшення обсягів відходів, що захоронюються.
3.	Багато-	Парк	+2	+1	+2	+2	Усунення забруднення

№ території	Функціональне призначення землі по Генплану 2008 р.	Функціональне призначення землі по Генплану 2025 р.	Вплив на компоненти довкілля				Коментарі (аргументи на користь обраного рівня впливу)
			Повітря	Вода	Ґрунт	Біорізноманіття	
	поверхова забудова						атмосферного повітря, зменшення використання ресурсів (вода, газ), забезпечення населення рекреаційними територіями.
4.	Багато-поверхова забудова	Рекреаційна зона для жителів	+2	+1	+2	+2	Усунення забруднення атмосферного повітря, зменшення використання ресурсів (вода, газ), забезпечення населення рекреаційними територіями.
5.	Багато-поверхова забудова	Багатоквартир на житлова забудова	-	-	-	-	Відповідає рішенням попереднього генплану
6.	Промислові та комунальні території	Садибна житлова забудова	+1	+1	+1	+1	Зменшення тиску на довкілля, покращення умов проживання населення.
7.	АЗС	АЗС	-	-	-	-	Відповідає рішенням попереднього генплану
8.	Ресорний завод	Індустріальний парк	-	-	-	-	Оптимізація використання території промислових підприємств
9.	Землі сільгосп-призначення	Сонячні електростанції	0	0	+1	+1	Вилучення з обігу земель с/г призначення. Усунення забруднення ґрунтів пестицидами і добривами. Розвиток альтернативної енергетики.
10.	Кладовище	Кладовище	-	-	-	-	Відповідає рішенням попереднього генплану

* Номер ділянки містобудівного освоєння, визначений у розділі 4 «Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)» (таблиця 4.1, рис. 4.1).

Зіставлення основних проєктних рішень існуючого та проєктного генеральних планів виявило допустимий потенційний вплив на компоненти навколишнього середовища головною мірою внаслідок освоєння нових територій під житлову забудову,

облаштування рекреаційних територій, розвиток альтернативної енергетики. Планування виробничих підприємств, логістично-складських комплексів, гаражів, торговельних закладів з одного боку свідчить про посилення антропогенного впливу на довкілля в межах міста, з іншого – про зростання економічно-соціального потенціалу населеного пункту. Пропозиції щодо використання ділянок №№ 5, 7, 10 співпадають з рішеннями попереднього генплану. Водночас затвердження сучасного документа державного планування є передумовою покращення існуючого стану природного середовища міста, а також здоров'я людей. Відтак, для міста Синельникове реалізація проєктного генерального плану території сприятиме: забезпеченню громадян житлом, соціально-економічному розвитку території, забезпеченню населення робочими місцями, недопущенню забруднення ґрунтів та ґрунтових вод завдяки розширенню доступу населення до системи каналізації, реконструкції КОС, рекультивації колишнього міського сміттєзвалища, проведення заходів щодо захисту території від потенційного підтоплення, покращенню автотранспортної мережі, збільшення озеленення міста тощо.

3. Альтернативні варіанти використання ділянки міського сміттєзвалища згідно з новим Генпланом. У ході здійснення СЕО стала очевидною необхідність розгляду альтернативних варіантів використання території, на якій було розміщено міське сміттєзвалище. У Генплані 2008 року було запропоновано в південно-східній частині сміттєзвалища будівництво сміттєпереробного заводу з можливим використанням території під складування залишкових відходів. Проведена оцінка потенційного впливу на стан довкілля з боку запланованого будівництва показала ризик просторового конфлікту, в тому числі з зоною регіональної екологічної мережі. У зв'язку з цим запропоновано зміни до плану розвитку, щоб уникнути впливу на зону, що охороняється. Було прийняте нове альтернативне рішення – рекультивація ділянки міського сміттєзвалища.

Проблеми здійснення СЕО

Здійснення процедури СЕО супроводжувалося низкою перешкод і труднощів внаслідок нестачі законодавчих та інституційних механізмів, а також практичного досвіду всіх зацікавлених сторін.

Основні проблеми здійснення СЕО включають:

- відсутність або обмежений доступ до даних на рівні населеного пункту з основних проблемних питань (стан та охорона довкілля, стан здоров'я населення);
- відсутність доступу до інтерактивних карт у зв'язку з воєнним станом;
- недостатність вихідної інформації, оскільки відповідно до Закону України від 03.03.2022 № 2115-IX “Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни” у період дії воєнного стану або стану війни, а також протягом трьох місяців після його завершення, органи державної статистики призупиняють оприлюднення статистичної інформації;
- невизначеність механізму виявлення потенційних факторів впливу на довкілля, брак створення єдиної системи прийняття управлінських рішень;
- інституційні та організаційні труднощі, які обумовлюють необхідність ефективної координації між відповідними органами управління та всередині їх структури;
- відсутність оперативного та всебічного моніторингу стану довкілля.

10. ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

З метою виявлення непередбачених несприятливих наслідків реалізації генерального плану території і вжиття заходів щодо їх усунення необхідно проведення моніторингу значного впливу на довкілля. Проектними рішеннями генерального плану забезпечується дотримання Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року зокрема: забезпечення доступності та сталого управління водними ресурсами та санітарією, захист та відновлення екосистем суші та сприяння їх раціональному використанню та зупинка процесу втрати біорізноманіття. Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 року №686-р затверджено індикатори, у розрізі яких здійснюється збір даних для моніторингу реалізації цілей сталого розвитку. Відповідно до завдань генерального плану території були відібрані певні показники, які пропонується застосовувати для проведення моніторингу виконання ДДП.

Моніторинг наслідків виконання документа державного планування передбачає здійснення спостереження за станом довкілля та факторами, що впливають на його компоненти, оцінювання та аналіз фактичного стану всіх компонентів довкілля, прогнозування стану довкілля та забезпечення науково-інформаційної підтримки прийняття управлінських рішень.

Відповідальним за здійснення заходів з моніторингу наслідків виконання документу державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення є Синельниківська міська рада (далі - Замовник). Відповідно до ст. 17 ЗУ «Про стратегічну екологічну оцінку» Замовник, у межах компетенції здійснює моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення та є відповідальним за здійснення заходів з моніторингу наслідків виконання документу державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

Порядок здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2020 року №1272.

1. Зміст заходів, передбачених для здійснення моніторингу, та строки їх виконання

З метою забезпечення здійснення моніторингу Замовник своїм рішенням може утворювати групи експертів (моніторингові групи), або комісію, що відповідальна за здійснення моніторингу, визначати їх склад та порядок роботи.

Замовнику в межах своєї компетенції, в межах наявності даних, по мірі реалізації ДДП, надається право самостійно визначати екологічні індикатори та періодичність їх визначення.

Система моніторингу може включати в себе, але не обмежується наступними етапами:

1. Вибір параметрів навколишнього природного та соціального середовища для дослідження певних аспектів;
2. Встановлення ключових параметрів моніторингу;
3. Візуальний огляд;
4. Відбір зразків/проб та їх дослідження;
5. Опитування та зустрічі із громадою, яка потенційно потрапляє в зону впливу об'єкту планової діяльності;
6. Аналіз інформації, що була отримана під час моніторингу та за необхідності розробка комплексу заходів, що усувають або максимально пом'якшують вплив об'єкту на навколишнє природне та соціальне середовище;

7. Регулярний перегляд заходів з моніторингу та їх коригування в разі необхідності.

Термін виконання планових заходів – відповідно до ЗУ «Про стратегічну екологічну оцінку». На підставі аналізу визначених індикаторів основні показники та фактичні наслідки реалізації проєкту оприлюднюються на офіційному веб-сайті Синельниківської міської ради у мережі Інтернет та вносяться до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки.

Необхідність здійснення моніторингу на різних стадіях виконання документа державного планування:

Враховуючи специфіку документа державного планування та безстроковий період, на який здійснюється планування, до початку реалізації містобудівної документації моніторинг наслідків її виконання не передбачається.

Під час проведення будівельних робіт моніторинг може здійснюватися у випадках надходження скарг від громадськості щодо погіршення стану навколишнього природного середовища чи появи ознак негативного впливу на стан здоров'я.

2. Кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення таких показників відповідно до кожного з визначених у звіті про стратегічну екологічну оцінку наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення*

Для організації моніторингу стану довкілля можуть бути використані існуючі системи моніторингу та інформаційні системи. Рекомендується вибирати методи моніторингу, які доступні і найкращим чином пристосовані для перевірки того, чи відповідає той вплив на довкілля та здоров'я населення, який спостерігається, припущенням і висновкам, зробленим у процесі СЕО. В якості альтернативних джерел даних, які можуть використовуватись для спостережень за станом атмосферного повітря, можливо використовувати дані дистанційного моніторингу, наприклад <https://www.ventusky.com/>. Дані знаходяться у відкритому доступі та безкоштовні.

Крім того, важливим критерієм для вибору методів є можливість раннього виявлення непередбаченого негативного впливу від реалізації генерального плану території, що дозволить вжити своєчасні заходи щодо виправлення ситуації. В таблицях 10.1-10.2 наведено рекомендовані показники для проведення моніторингу наслідків виконання рішень містобудівної документації.

Екологічні індикатори для моніторингу наслідків виконання генерального плану міста Синельникове

Таблиця 10.1.

Рівень забруднення атмосферного повітря

Індикатор	2024 рік	Показники на перспективний період
Індекс якості повітря AQI	41 бал	В межах 0 - 50 балів

Таблиця 10.2.

Стан водних ресурсів

№	Індикатор	Показники	Одиниці виміру
1.	Якість питної води	Згідно ДСанПіН 2.2.4-171-10	Згідно ДСанПіН 2.2.4-171-10
2.	Якість поверхневих вод	Згідно ДСП №173 від 19.06.96 р. (додаток №11 «Гігієнічні вимоги до складу та властивостей води водних об'єктів в пунктах культурно-побутового водокористування»	Згідно ДСП №173 від 19.06.96 р. (додаток №11 «Гігієнічні вимоги до складу та властивостей води водних об'єктів в пунктах культурно-побутового водокористування»

** Дані індикатори мають рекомендований характер. Замовник в межах своєї компетенції та в межах наявності даних, а також по мірі реалізації ДДП, самостійно визначає екологічні індикатори під час проведення заходів з моніторингу.*

3. Кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення таких показників для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення*

Моніторинг базується на розгляді та аналізі відібраних показників (індикаторів) за кожним зі стратегічних напрямів та аналізі досягнення запланованих результатів (табл. 10.3-10.4).

Таблиця 10.3.

Озеленені території населеного пункту та природоохоронні території

№	Індикатор	Базовий рік (2025 р.)	Цільові показники на перспективний період
1.	Зелені насадження загального користування, га	299,16	325,41
2.	Зелені насадження спеціального призначення, га	302,24	326,81

Поводження з відходами

№	Індикатор	2024 рік	Цільові показники на перспективний період
1.	Обсяги утворення твердих побутових відходів	63058,54 м ³	9,40 тис. т/рік
2.	Обсяги зібраної вторсировини при роздільному зборі ТПВ	-	20% до 2030 року (згідно з Національним планом управління відходами до 2033 року)
3.	Охоплення населення роздільним збором ТПВ	-	100%

** Дані індикатори мають рекомендований характер. Замовник в межах своєї компетенції та в межах наявності даних, а також по мірі реалізації ДДП, самостійно визначає екологічні індикатори під час проведення заходів з моніторингу.*

4. Методи визначення кожного із показників, які дають змогу швидко та без надлишкових витрат їх вимірювати

Заповнення значень показників екологічних індикаторів має здійснюватися шляхом фіксації показників постів спостереження моніторингу, лабораторних досліджень, наявних даних з відкритих джерел, даних обслуговуючих кооперативів та комунальних підприємств. Основним методом визначення концентрації забруднюючих речовин є відбір проб, який має здійснюватися акредитованою лабораторією.

5. Періодичність вимірювання показників

Відповідно до Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку».

6. Засоби і способи виявлення наявності або відсутності наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення

Виявлення наявності або відсутності наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, відбувається шляхом здійснення заходів з моніторингу, проведення їх аналізу та співставлення із цільовими значеннями та/або державними нормами та правилами.

У разі виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, міська рада вживає заходів для їх усунення. Таким чином, запропоновані і узгоджені показники допоможуть місцевим органам влади, а також громадськості, відстежувати вплив на стан довкілля реалізації містобудівної документації, що допоможе зберегти орієнтованість на вирішенні пріоритетних екологічних проблем громади і, як наслідок, поліпшити здоров'я населення.

**11. ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У
ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ (ЗА НАЯВНОСТІ)**

Транскордонний вплив під час реалізації планованої діяльності відсутній.

12. РЕЗЮМЕ

Стан навколишнього середовища обумовлюється впливом на нього усіх суб'єктів природокористування. Аналіз існуючої ситуації стосовно стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, показав наступні основні екологічні проблеми населеного пункту:

- проходження через населений пункт автошляхів з інтенсивним рухом та залізниці;
- відсутність централізованої дощової каналізації;
- незадовільний стан ставків;
- неповне охоплення житлового фонду та об'єктів соціальної сфери централізованою каналізацією;
- розташування закритих кладовищ у житловій зоні;
- підтоплення території;
- виникнення стихійних сміттєзвалищ.

В результаті реалізації генерального плану території міста передбачаються наступні фактори впливу на складові довкілля:

- атмосферне повітря – здійснення заходів охорони атмосферного повітря шляхом оптимізації схем дорожнього руху, збільшення кількості зелених насаджень сприятиме покращенню стану атмосферного басейну;
- водні ресурси – розширення доступу населення до системи каналізації, що дозволить знизити рівень забруднення ґрунтових вод; влаштування централізованої дощової каналізації; встановлення прибережних захисних смуг водних об'єктів;
- земельні ресурси – рекультивація колишнього міського сміттєзвалища та організація відведення поверхневих стічних вод сприятиме покращенню стану ґрунтів;
- здоров'я населення – прийняття належних заходів щодо поліпшення водопостачання сприятиме зменшенню ризику на стан здоров'я населення; покращення санітарно-гігієнічних умов шляхом 100 % забезпечення централізованим водопостачанням забудови.

Узагальнені результати оцінки факторів ризику кумулятивного впливу засвідчили, що реалізація генерального плану міста Синельникове не має супроводжуватися появою нових значних негативних наслідків для довкілля. Документ державного планування не передбачає негативних наслідків для здоров'я населення. Разом з тим реалізація багатьох проєктних рішень генерального плану може призвести до покращення екологічної та соціально-економічної ситуації у населеному пункті.

Транскордонний вплив під час реалізації генерального плану території відсутній.

Оцінка відповідності основних заходів документа державного планування щодо охорони навколишнього природного середовища, у тому числі здоров'я населення, підтверджує узгодження проєктних рішень із завданнями природоохоронної політики.

Моніторинг наслідків виконання документа державного планування передбачає здійснення спостереження за станом довкілля та факторами, що впливають на його компоненти, оцінювання та аналіз фактичного стану всіх компонентів довкілля, прогнозування стану довкілля та забезпечення науково-інформаційної підтримки прийняття управлінських рішень.

Рекомендації СЕО

Заходи щодо запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання детального плану на довкілля викладені у восьмому розділі даного Звіту. Оцінка відповідності основних заходів документа державного планування щодо охорони навколишнього природного середовища, у тому числі здоров'я населення, в основних питаннях підтверджує узгодження проєктних рішень із завданнями природоохоронної політики.

Втім під час реалізації проєкту пропонується вжити додаткових заходів для покращення стану довкілля, в тому числі здоров'я населення.

I. В умовах глобальної зміни клімату необхідно передбачити заходи з адаптації до негативних наслідків змін клімату. Вирішення проблеми потребує комплексного підходу та виконання заходів на різних рівнях. Так, при озелененні територій для створення сприятливого мікроклімату пропонується звернути увагу на породи листяних дерев (їх крони затіняють більшу площу в літній час і не затримують тепло взимку). В умовах настання посушливого клімату при озелененні території необхідно прагнути до створення самостійно існуючих біоценозів – використовувати місцеві рослини з посухостійкими та морозостійкими властивостями. Створення стійких природних угруповань, таких як луки та гаї, в зонах загального призначення (парки, сквери тощо) дозволять зробити догляд менш трудомістким і ресурсно витратним. Даний вид озеленення не потребуватиме формування крони дерев або частого поливу та косіння, якого вимагає класичний трав'яний газон. Фарбування дахів промислових підприємств, логістично-складських комплексів, торгівельних закладів, гаражів білою фарбою збільшує здатність дахів відбивати та розсіювати сонячне випромінювання. Зазначені заходи призводять до зменшення проявів ефекту «теплого острова» внаслідок зниження температури повітря.

II. В межах території проєктування передбачено будівництво закладів торгівлі та логістично-складських комплексів. Враховуючи специфіку їх діяльності, відповідно до Наказу Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України № 224 від 02.10.2001р. «Про затвердження Порядку збирання, сортування, транспортування, переробки та утилізації використаної тари (упаковки)» та для забезпечення зменшення кількості відходів, що йдуть на захоронення, рекомендується організувати окремий збір та передачу спеціалізованим підприємствам відходів тари (упаковки).

III. Для забезпечення на сельбищній території акустичного режиму, що відповідає гігієнічним нормативам, необхідне здійснення заходів щодо зменшення акустичного забруднення від транспорту.

Житлову забудову необхідно відокремлювати від залізничних ліній санітарно-захисною зоною шириною 100 м від осі крайньої залізничної колії.

Для захисту від шуму і загазованості вздовж автомобільних доріг слід передбачати смуги зелених насаджень шириною не менше 10 м. Відстань від бровки земляного полотна автомобільних доріг загальної мережі I, II і III категорії необхідно приймати не менше 100 м до житлової забудови і садівницьких товариств, для доріг IV категорії – 50 м при забезпеченні на відповідній території гігієнічних нормативів якості атмосферного повітря та рівнів шуму.

В умовах сформованої міської забудови або у разі проходження автомобільної дороги у межах населеного пункту на відстані від житлової забудови, що не забезпечує необхідного зниження шуму, потрібно для захисту прилеглої території від транспортного шуму застосовувати шумозахисні екрани.

Як додатковий засіб захисту сельбищних територій від шуму різних джерел застосовують також зелені насадження. При формуванні шумозахисних смуг зелених насаджень повинно бути забезпечене щільне прилягання густорозгалужених крон дерев між собою з заповненням простору під кронами густим чагарником. Для посадки потрібно використовувати районовані породи, які пристосовані до умов повітряного середовища в населених пунктах. Зниження рівнів звуку смугами зелених насаджень здійснюється відповідно до ДСТУ-Н Б В.1.1-33:2013. Шумозахисна ефективність смуг визначається в залежності від схеми улаштування шумозахисної смуги зелених насаджень з урахуванням вегетаційної зони території України (ДСТУ-Н Б В.1.1-33:2013).

Варто зауважити, що шумозахисні смуги зелених насаджень є додатковим озелененням території, що сприятиме підвищенню сумарного адаптаційного потенціалу території до зміни клімату.

IV. Забезпечити дотримання обмежень господарської діяльності в водоохоронній зоні водних об'єктів, викладених у ст.87 Водного кодексу України.

V. Під час погодження проєктної документації на будівництво об'єктів, будівель та споруд необхідно здійснювати контроль щодо наявності розділу „Оцінка впливу на навколишнє середовище” в складі робочої документації та здійснення процедури „Оцінка впливу на довкілля” при реалізації планової діяльності для об'єктів, що потребують проведення такої процедури (перелік відповідних видів планованої діяльності визначений Законом України „Про оцінку впливу на довкілля”).

Крім того, виконаний аналіз в рамках СЕО виявив завдання екологічної політики, зазначені в документах стратегічного характеру (табл. 6.1.), здійснення яких у громаді відсутнє. Відтак місцевим органам самоврядування пропонується звернути увагу на виконання наступних вимог природоохоронного законодавства.

Таблиця 12.1.

Заходи, що передбачається вжити для покращення стану довкілля

<i>Екологічна проблема</i>	<i>Заходи</i>	<i>Обґрунтування</i>
Відсутність місцевої схеми екологічної мережі	Розроблення місцевої схеми формування екологічної мережі населених пунктів.	ст. 15 Закону України «Про екологічну мережу України»
Відсутність місцевого плану управління відходами	Розроблення місцевого плану управління відходами.	п.2 ст.26 Закону України «Про управління відходами»
Зміна клімату	Розроблення регіональних та місцевих стратегій адаптації до зміни клімату або регіональних стратегії розвитку, стратегій розвитку територіальних громад та планів заходів з їх реалізації.	Стратегія формування та реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2035 року, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30 травня 2024 р. № 483-р.
Відхилення показників якості питної води від нормативних вимог	Приведення показників якості питної води до нормативних вимог.	ДСанПіН 2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної призначеної до споживання людиною»

ДОДАТКИ

Довідка про консультації (до заяви про визначення обсягу СЕО)

№ з/п	Уповноважений орган	Зауваження / пропозиція	Спосіб врахування (враховано/ не враховано/ враховано частково)	Обґрунтування
1.	Департамент екології та природних ресурсів Дніпропетровської ОДА (Вих.СЕО № 41/0/502-25 від 21.07.2025 р.)	Передбачити здійснення комплексної оцінки вказаної території, що включає характеристики природної ситуації, виявлення спрямованості природних та антропогенних процесів, які необхідно врахувати при визначенні екологічної безпеки життєдіяльності людини.	Враховано	Розділ 3 «Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогнозні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено» містить аналіз та оцінку поточного стану навколишнього середовища міста.
2.	Департамент екології та природних ресурсів Дніпропетровської ОДА (Вих.СЕО № 41/0/502-25 від 21.07.2025 р.)	Врахувати пріоритетність вимог екологічної безпеки, обов'язковість додержання екологічних нормативів.	Враховано	Основним критерієм під час стратегічної екологічної оцінки проекту містобудівної документації є її відповідність державним будівельним нормам, санітарним нормам і правилам України, законодавству у сфері охорони навколишнього природного середовища.
3.	Департамент екології та природних ресурсів Дніпропетровської ОДА (Вих.СЕО № 41/0/502-25 від 21.07.2025 р.)	Передбачити проектне спрямування на збереження просторової та видової різноманітності і цілісності природних об'єктів і комплексів.	Враховано	Проектом виокремлено природоохоронні території, зокрема частину ключової території національного значення «Синельниківський» та нововиділену ключову територію екомережі «Синельниківський міський».
4.	Департамент екології та природних ресурсів Дніпропетровської ОДА (Вих.СЕО № 41/0/502-25 від 21.07.2025 р.)	Передбачити збір, очищення та водовідведення дощових і талих вод, а також комплекси заходів інженерного захисту від підтоплення та затоплення, що мають включати запобіжні заходи та будівництво захисних споруд.	Враховано	Проектом передбачені заходи щодо захисту від підтоплення території та відведення поверхневих стічних вод.

№ з/п	Уповноважений орган	Зауваження / пропозиція	Спосіб врахування (враховано/ не враховано/ враховано частково)	Обґрунтування
5.	Департамент екології та природних ресурсів Дніпропетровської ОДА (Вих.СЕО № 41/0/502-25 від 21.07.2025 р.)	Передбачити захист території від ерозії, абразії, заболочування, засолення і забруднення підземних вод і відкритих водойм стічними водами, розробку системи заходів по збереженню і поліпшенню природних ландшафтів.	Враховано	В розділі 6 «Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативного впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування» наведені заходи щодо захисту території від ерозії.
6.	Департамент екології та природних ресурсів Дніпропетровської ОДА (Вих.СЕО № 41/0/502-25 від 21.07.2025 р.)	Дотримуватись санітарно-захисних зон та санітарних розривів у відповідності до ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій» та ДСП 173-96 «Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів».	Враховано	Відповідно до вимог ДБН 5.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій» та ДСП 173 «Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів» з урахуванням натурного обстеження території міста встановлено нормативні санітарно-захисні та охоронні зони від існуючих об'єктів, які мають негативний вплив на навколишнє природне середовище.
7.	Департамент екології та природних ресурсів Дніпропетровської ОДА (Вих.СЕО № 41/0/502-25 від 21.07.2025 р.)	Передбачити моніторингові дослідження поточного стану довкілля: атмосферного повітря, підземних і поверхневих вод, ґрунтів в межах міста Синельникове, в тому числі в зоні впливу об'єктів, підприємств-забруднювачів з метою здійснення аналізу змін, погіршення/поліпшення стану навколишнього природного середовища, а	Враховано	Розділ 10 «Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення» розроблено відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2020 року №1272.

№ з/п	Уповноважений орган	Зауваження / пропозиція	Спосіб врахування (враховано/ не враховано/ враховано частково)	Обґрунтування
		також для можливості в подальшому здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування й, у разі негативних, вжиття заходів для їх усунення.		
8.	Департамент екології та природних ресурсів Дніпропетровської ОДА (Вих.СЕО № 41/0/502-25 від 21.07.2025 р.)	Передбачити розробку заходів, спрямованих на запобігання забруднення навколишнього природного середовища та зменшення негативного впливу.	Враховано	Містобудівні заходи охорони довкілля надані в розділі 8 «Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування».

Лист Головного управління Держпродспоживслужби в Дніпропетровській області
№Вих-4.2/11651 від 09.07.2025

Довідка щодо стану водоохоронних зон та прибережних захисних смуг

ДОВІДКА

Стан водоохоронних зон та прибережних захисних смуг

№	Фактори впливу на стан водоохоронних зон та прибережних захисних смуг	Дотримання правового режиму
1.	Дотримання нормативної ширини прибережних захисних смуг.	Земельні ділянки не оформлені
2.	Розорювання земель (крім підготовки ґрунту для залуження і заліснення), а також садівництво та городництво.	відсутнє
3.	Зберігання та застосування пестицидів і добрив.	ні
4.	Влаштування літніх таборів для худоби.	ні
5.	Будівництво будь-яких споруд (крім гідротехнічних, навігаційного призначення, гідрометричних та лінійних, а також інженерно-технічних і фортифікаційних споруд, огорож, прикордонних знаків, прикордонних просік, комунікацій, майданчиків для занять спортом на відкритому повітрі, об'єктів фізичної культури і спорту, які не є об'єктами нерухомості), у тому числі баз відпочинку, дач, гаражів та стоянок автомобілів.	На території міста відсутні фортифікаційні споруди
6.	Миття та обслуговування транспортних засобів і техніки.	ні
7.	Влаштування звалищ сміття, гноєсховищ, накопичувачів рідких і твердих відходів виробництва, кладовищ, скотомогильників, полів фільтрації тощо.	На території міста відсутні
8.	Випалювання сухої рослинності або її залишків з порушенням порядку, встановленого центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища.	Фактів порушень Правил благоустрою м. Синельникове, а саме спалювання рослинності громадянами на території міста не виявлено

Начальник управління житлово-комунального господарства та комунальної власності міської ради

Андрій РОМАНОВСЬКИХ

Вик. Інна БАЗІКОВА Інженер-еколог управління ЖКХ та комунальної власності
0566341553

